

Ministerul Educației

Arte vizuale

și abilități 'practice'

Clasa a IV-a

Ana-Maria Stan

Ioana-Lavinia Streinu

Acest manual este proprietatea Ministerului Educației.

Acest proiect de manual școlar este realizat în conformitate cu Programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 5003/02.12.2014.

116.111 - numărul de telefon de asistență pentru copii

Ministerul Educației

Ana-Maria Stan

Ioana-Lavinia Streinu

Arte vizuale
și abilități
practice

Clasa a IV-a

Manualul școlar a fost aprobat prin O.M.E. nr. 4200/07.07.2021.
Manualul este distribuit elevilor în mod gratuit.

Inspectoratul Școlar.....
Școala / Colegiul / Liceul.....

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE:						
Anul	Numele elevului	Clasa	Școala	Anul școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1						
2						
3						
4						

*Starea manualului se înscrie folosind termenii: **nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.**

Cadrele didactice vor verifica dacă informațiile înscrise în tabelul de mai sus sunt corecte.

Elevii nu vor face niciun fel de însemnări pe manual.

Copyright © 2021 Akademos Art

Această lucrare, în format tipărit și electronic, este protejată de legile române și internaționale privind drepturile de autor, drepturile conexe și celelalte drepturi de proprietate intelectuală.

Nicio parte a acestei lucrări nu poate fi reprodusă, stocată ori transmisă, sub nicio formă (electronic, fotocopiare etc.), fără acordul expres al editurii Akademos Art.

Editura Akademos Art

Aleea Botorani, nr. 2, bl. V80, sc. 2, ap. 40, București, sector 5

Tel: 0766366500

e-mail: akademos_art@yahoo.com

Site: www.akademos.ro

Autori:

1. **Ana-Maria Stan** – profesor de Arte vizuale în cadrul Colegiului Național „Ion Luca Caragiale”, București;
2. **Ioana-Lavinia Streinu** – inspector școlar pentru Arte vizuale, ISMB.

Referenți:

1. **Prof. Eusebio Spînu**, Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza”, București;
2. **Lect. univ. dr. Adrian Curcan**, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, București.

Ilustrații: Silvia Mitrea

Coperta: Gheorghe Popescu

Tehnoredactare: Stelian Bigan

Varianta digitală: Ionel Ciobanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STAN, ANA-MARIA

Arte vizuale și abilități practice : clasa a IV-a /

Ana-Maria Stan, Ioana-Lavinia Streinu. - București : Akademos Art, 2021

ISBN 978-606-000-054-9

I. Streinu, Ioana

Cuprins

Ghid de utilizare a manualului	5
Competențe generale și specifice	6
Cuvântul autorilor	7
Materiale folosite.....	8
Recapitulare din noțiunile dobândite pe parcursul clasei a III-a	9
➔ CAPITOLUL I Școala, universul cunoașterii	11
Lecția 1. Element de limbaj plastic: Punctul, linia, forma	12
Lecția 2. Element de limbaj plastic: Forma și valoarea	14
Lecția 3. Element de limbaj plastic: Forma naturală și forma plastică	17
Recapitulare și evaluare	19
Expoziție	21
➔ CAPITOLUL II Culori de toamnă	23
Lecția 1. Element de limbaj plastic: Culoarea.....	24
Lecția 2. Culorile primare, binare și obținerea nuanțelor	27
Lecția 3. Tehnica amprentării.....	30
Lecția 4. Tehnica decupării după contur	33
Lecția 5. Tehnica kirigami	35
Recapitulare și evaluare	37
Expoziție	39

➤ CAPITOLUL III File de istorie	40
Leția 1. Pictură pe suport textil: nuanțe, tonuri și texturi	42
Leția 2. Tehnica colajului, reciclare	45
Leția 3. Obținerea diverselor texturi prin împletirea fâșiilor de hârtie	48
Recapitulare și evaluare	51
Expoziție	53
➤ CAPITOLUL IV Magia sărbătorilor de iarnă	55
Leția 1. Forma plană – Tangram	56
Leția 2. Forma spațială: modelaj	59
Leția 3. Elemente de limbaj plastic:	
Forma, linia (ca intersecție de planuri), nuanțe și tonuri	62
Leția 4. Elemente de limbaj plastic: Forma, linia (ca intersecție de planuri), textura	64
Recapitulare și evaluare	66
Expoziție	69
➤ CAPITOLUL V Micii artiști – spectacolul	71
Leția 1. Tehnici de lucru combinate: Schițarea unui scenariu	72
Leția 2. Tehnici de lucru combinate: Măști și costume	75
Leția 3. Tehnici de lucru combinate: Spectacolul de lumini și umbre	78
Leția 4. Fotografia	81
Recapitulare și evaluare	83
Expoziție	85
Recapitulare finală și evaluare	86
Portofoliu	88

Competențe generale și specifice

conform programei școlare pentru disciplina *Arte vizuale și abilități practice*, clasele a III-a și a IV-a, aprobată prin OMEN nr. 5003 / 02.12.2014

1. Explorarea de mesaje exprimate în limbaj vizual într-o diversitate de contexte

- 1.1 Exprimarea de opinii proprii referitoare la mesajele comunicate prin limbaj vizual
- 1.2 Evidențierea caracteristicilor diferitelor categorii de elemente de limbaj plastic în compoziții, în mediul înconjurător și în imagini

2. Realizarea de creații funcționale și/sau estetice folosind materiale și tehnici adecvate

- 2.1 Valorificarea unor materiale și tehnici adecvate pentru exprimarea clară a unui mesaj intenționat
- 2.2 Realizarea de compoziții, la alegere, valorificând potențialul expresiv al limbajului plastic
- 2.3 Realizarea de produse unice, personalizate și utilizabile, în urma desfășurării unor activități dominante manuale, creative și ludice
- 2.4 Remodelarea spațiilor și formelor printr-un demers plastic intenționat și prin tehnici variate

Cuvântul autorilor

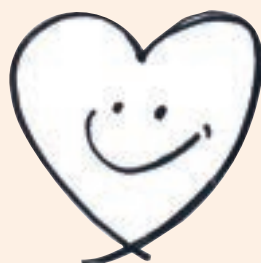
Dragi copii,

Bine v-am regăsit la începutul unui nou an școlar, atât de important! La ora de Arte vizuale și abilități practice veți experimenta foarte multe lucruri interesante. În primul rând, vă veți folosi creativitatea și imaginația și veți învăța cum să vă exprimați prin intermediul elementelor de limbaj plastic.

Arta dezvoltă imaginația și gândirea creatoare, vă oferă oportunități de a cunoaște lumea înconjurătoare și de a vă dezvolta simțul estetic.

Vă invit să explorați resursele artistice, să comunicați și să vă exprimați sentimentele prin intermediul imaginației!

Mult succes!

Materiale și instrumente

La disciplina Arte vizuale și abilități practice vei avea nevoie de mai multe instrumente și materiale de lucru. În clasa a III-a ai lucrat cu multe dintre acestea. Privește imaginile de mai jos și amintește-ți la ce ți-au folosit aceste materiale. Povestește clasei tale o activitate interesantă în care ai folosit două instrumente dintre cele văzute mai jos. La ce ți-au fost de folos?

☞ *Privește imaginile și răspunde!*

Spune ce materiale ai folosit la orele de Arte vizuale și abilități practice.

Pentru pictură am folosit...

Pentru modelaj am folosit...

Pentru desen am folosit...

Recapitulare din noțiunile dobândite pe parcursul clasei a III-a

⇒ Cunosc...

- lucruri interesante despre natură, cum să mă comport civilizată, cum să îmi exprim emoțiile, cum să interacționez și să colaborez cu cei din jur;
- faptul că prin intermediul artelor plastice mă pot exprima folosind elementele de limbaj plastic (punct, linie, formă, pată de culoare), aplicate pe diverse suporturi (hârtie, carton, material textil);
- să manevrez instrumente variate (foarfeca, acul și ața, creioanele, tempera, lipiciul);
- să creez obiecte tridimensionale din diverse materiale (lut, plastelină, carton);
- să comunic și să înțeleg mesajele transmise prin intermediul imaginii;
- cum să îmi dezvolt latura creativă.

⇒ Îmi amintesc și analizez...

Câte feluri de linii cunosc?

Realizează hașuri cât mai diverse! Suprapune liniile și joacă-te cât mai variat! Așază vârful creionului pe hârtie și trasează!

Am învățat să aplic puncte de diverse dimensiuni pe o suprafață cu instrumente variate: pensula, degetul, capătul creionului înmuiat în culoare. Care este elementul principal de limbaj plastic folosit?

Am combinat diverse materiale și am obținut prin intermediul tehnicii de modelare (lut/plastilină), decupare/rupere a hârtiei, coasere a materialelor textile, forme interesante.

Îmi amintesc...

În domeniul artelor plastice, linia este urma lăsată pe o suprafață de către un punct plastic în mișcare. Cu ajutorul liniilor trasăm conturul formelor. Hașura ne ajută să arătăm și să reprezentăm partea umbră și pe cea luminată a formelor.

Punctul plastic este urma lăsată pe suprafața planșei de un instrument (pensulă, creion, marker). Artiștii se folosesc de puncte pe care le așază pe suport (foaie, pânză, carton) prin diverse tehnici și reușesc, astfel, să obțină diverse efecte.

Arta modelajului constă în obținerea formelor tridimensionale prin manevrarea plastilinei și a lutului.

⇒ *Aplic ce am învățat.*

Arată o parte din lumea ta! Experimentează pe suprafața unei coli de hârtie albă.

Adaugă pe suprafața acestuia, folosind diverse tehnici învățate (colaj, volum cu ajutorul plastilinei lipite pe suport, tempera, creioane colorate etc), personaje/obiecte și clădiri pe care le-ai observat în drum spre școală.

Tehnica monotipiei

Modelare prin adăugarea plastilinei pe hârtie (relief)

Tehnica decupării pe contur

Macheta

Școala, universul cunoașterii

➔ 1. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: PUNCTUL, LINIA, FORMA

Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3

➔ 2. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA ȘI VALOAREA

Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3

➔ 3. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA NATURALĂ ȘI FORMA PLASTICĂ

Competențe 1.1; 2.2; 2.4; 2.5

➔ 4. RECAPITULARE ȘI EVALUARE/DICȚIONAR

➔ 5. EXPOZIȚIE

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: Educație Civică, Limba și literatura română, Matematică, Geografie, Istorie.

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum un simplu punct se poate transforma în: stropi de ploaie, păsări în zbor, stele pe cer sau obiecte văzute de la mare distanță;
- cum iau naștere formele prin combinarea diverselor tipuri de linii și puncte.

⇒ Știați că?

În natură găsim frecvent punctul și linia ca elemente principale: picăturile de ploaie, păsările văzute în înaltul cerului, stelele căzătoare noaptea pe cer, orașele văzute din avion. Privește imaginile alăturate.

Pontofoliu

Surprinde în fotografii, imagini care să redea atmosfera localității tale. Prezintă colegilor fotografiile, explică ce anume ai surprins și de ce? Lasă-te inspirat din fotografiile realizate de tine și creează o compoziție în care să folosești punctele.

Umple suprafețele realizate prin: înmuierea degetelor în culoare, stropirea suprafeței cu ajutorul pensulei.

LECȚIA 1.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC

PUNCTUL ȘI LINIA

Imagini panoramice

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- În cele două imagini sunt vederile panoramice ale unui oraș.
- Cum se văd mașinile în prima imagine? Cu ce element de limbaj plastic le putem asemăna? Argumentează!
- Cum se văd străzile în imaginea surprinsă de satelit? Cu ce elemente de limbaj plastic le putem asemăna?

⇒ *Reține...*

În domeniul artelor plastice, **punctul** este o **suprafață** care are dimensiunile mici față de ceea ce se află în jurul lui. **Punctul plastic** este urma lăsată pe suprafața planșei de un instrument (pensulă, creion, marker).

Artiștii se folosesc de puncte, pe care le așază pe suport (foaie, pânză, carton) prin diverse tehnici și reușesc astfel să obțină diverse efecte. Uneori, suprapun punctele, astfel încât, acestea se unesc între ele și privite de la distanță se transformă în pete de culoare.

Artiștii alătură punct lângă punct și astfel acoperă toată suprafața, obținând un efect texturat. Privește alături!

Punctele pot avea dimensiuni variate: mici – pot sugera depărtarea; mari – pot sugera apropierea.

Experimentează!

Realizează o lucrare intitulată „Localitatea mea”.

- Schițează clădirile folosindu-te de creion și de liniile pe care le cunoști.
- Cu ajutorul temperei și al pensulelor de diferite dimensiuni, umple suprafețele prin adăugarea culorilor punct lângă punct.

⇒ *Dicționar*

Suprafață = întindere delimitată;
Panoramic = vedere de ansamblu.

Camille Pissarro, Strada Saint Lazare

Lucrare executată de elev, Orașul meu

⇒ *Vei afla...*

- lucruri interesante despre ce este o formă;
- cum să ne folosim de linie, pentru a crea structura diverselor forme;
- care este deosebirea dintre forma plană și cea tridimensională;
- ce este valoarea (valorația).

⇒ *Știați că?*

Artiștii s-au inspirat din natură pentru a surprinde pe suport (foaia de hârtie, carton, pânză) forme interesante? Aceste forme pot avea două dimensiuni, înălțime și lățime sau trei dimensiuni, înălțime, lățime și adâncime. Privește imaginea alăturată! Care sunt materialele cu care putem obține formele cu trei dimensiuni? Îți mai amintești?

Micul arhitect!

Materiale necesare: creion, riglă, gumă de șters.

1. Imaginează-ți cum arată școala ta văzută de sus. Cu ajutorul riglei și al creionului, trasează conturul formelor.
2. Marchează pe desen zona ferestrelor și a ușilor.
3. Conturează cu o culoare unde se află clasa ta, desenată în planul tău.

LECȚIA 2.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC

FORMA ȘI VALOAREA

Forme plane (două dimensiuni)

Forme tridimensionale (trei dimensiuni)

⇒ *Descoperă și analizează...*

Privește și răspunde

În cele două imagini este reprezentată schița unei locuințe: văzută de sus (în plan) și tridimensional (pe colț).

- Ce tipuri de linii compun imaginea? Denumeste-le!
- Care sunt formele tridimensionale ce compun casa?

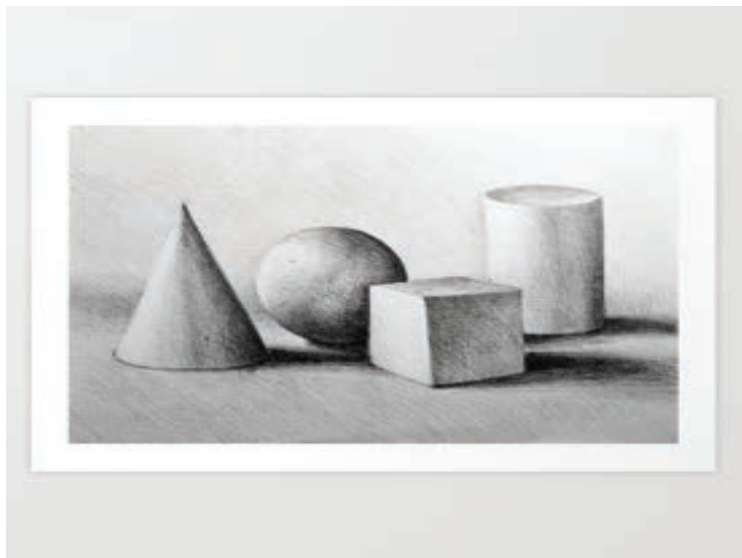
⇒ *Retine...*

În domeniul artelor plastice, forma reprezintă aspectul (exterior), înfățișarea, silueta dar și conturul obiectelor transpuse pe un suport. Artiștii folosesc linii de diferite grosimi (linie modulată) pentru a arăta partea umbrită și partea luminată a obiectelor, iar cu ajutorul liniei curbe închise delimitează conturul formelor. **Forma** reprezintă modul de organizare a elementelor din care se compune un obiect. Forma poate fi compusă cu ajutorul liniilor, culorilor și al punctelor, folosindu-ne de elementele de limbaj plastic! În domeniul artelor plastice artiștii se inspiră deseori din natură și transpun formele inerte pe o suprafață. Lucrările/operele ce conțin forme inerte poartă denumirea de **natură statică**. Cu ajutorul liniilor paralele înclinate poți trasa **hașura**. **Hașura (valorația sau scara valorică)** constă în departajarea zonelor luminate de cele umbrite. Valoarea în pictură poate fi obținută prin mai multe moduri: folosirea aceleiași culori care poate fi aplicată mai diluat sau deschisă cu alb (pentru lumină) și mai intensă sau închisă cu negru (pentru umbră). Prin amestecul albului cu negru se pot obține griuri deschise și închise.

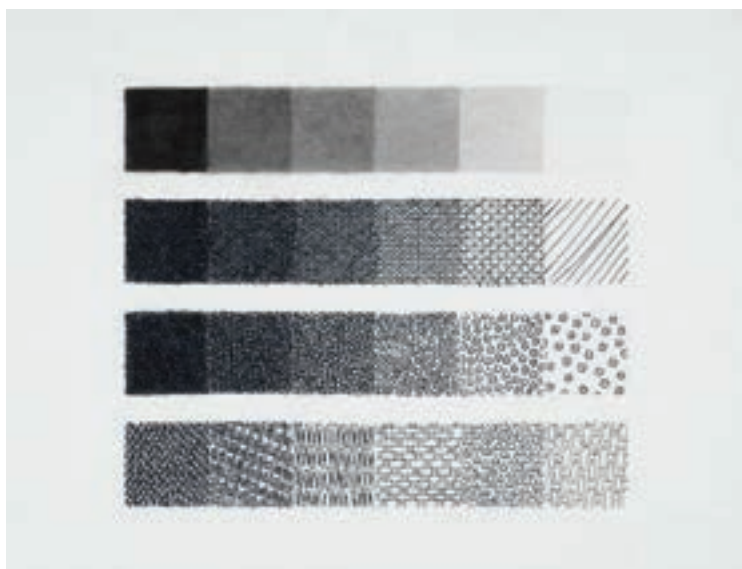
Experimentează!

Așază la o oarecare distanță de tine trei obiecte, unele lângă altele: un obiect sferic (poate fi un fruct), un obiect cilindric (poate fi o vază, o coală de hârtie roluită) și un obiect cubic (poate fi o cutie).

Folosește-te de linii pentru a trasa conturul formelor, încercând să faci diferența între lumină și umbră. Apasă mai tare pe creion în partea umbrită, relaxează mâna în partea luminată.

Natură statică în creion

Scara valorică/ hașuri

⇒ *Dicționar*

Structură = mod de alcătuire a unui obiect/corp; mod de organizare;

Plan = proiect; formă cu două dimensiuni, înălțime și lățime;

Tridimensional = formă cu trei dimensiuni, înălțime, lățime, adâncime;

Inert = lipsit de mișcare.

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre ce este aceea o formă;
- cum să ne folosim de linie pentru a crea **structura** diverselor forme;
- care este deosebirea dintre forma naturală și cea plastică;
- ce este aceea o natură statică.

⇒ Știați că?

Artiștii s-au inspirat din natură pentru a surprinde pe suport (foaie de hârtie, carton, pânză) forme interesante. Formele create de natură (păsări, arbori, animale) sunt numite forme naturale. Acestea devin surse de inspirație pentru artiști. Privește imaginile alăturate!

Portofoliu

Pontofoliu

În drum spre școală, privește natura!

- Adună frunze de diverse dimensiuni și culori, privește culorile și formele acestora.
- Lipește frunzele pe suprafața colii de hârtie. →
- Combină aceste forme, adaugă culoare (tempera) pe suprafața acestora sau pe hârtia din jur.
- Poți adăuga și alte forme, de exemplu: clădiri, oameni ș.a.m.d., pentru a crea un sens planșei.

LECȚIA 3.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC FORMA NATURALĂ ȘI FORMA PLASTICĂ

A

B

C

A și B Forme naturale, frunze și nuferi

C Formă plastică, Claude Monet, Nuferi, pictură în ulei

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Compară figura B cu figura C. Care sunt elementele asemănătoare, dar diferențele?
- Ce element de limbaj plastic este folosit în figura C?

⇒ *Reține...*

Forma este conturul unui corp, silueta, chipul unei făpturi; în general, ea reprezintă aspectul exterior, înfățișarea sub care se prezintă orice lucru din natură: animale, pomi, oameni, frunze. Formele create de natură poartă denumirea de **forme naturale**. Majoritatea acestora au o structură internă, care influențează forma exterioară. De exemplu, după forma coroanei, putem recunoaște ușor, un stejar, un brad sau un plop. În pictură, artiștii studiază formele naturale și le transformă în imagini cu ajutorul liniei și al culorilor.

De asemenea, artiștii transformă formele naturale în volume, prin sculptură. Imaginile și volumele obținute prin transformarea formelor naturale se numesc **forme plastice**. Privește natura statică de alături! Artistul transpune elementele inerte (lalelele, vasul cu flori, ochelarii) pe o suprafață bidimensională. Acesta a transformat formele naturale în forme plastice.

Theodor Pallady,
Natură statică cu lalele și ochelari

Experimentează!

Realizează o compoziție intitulată „Copacii în drum spre școală”. Folosește-te de linii pentru a trasa conturul formelor, încearcă să faci diferența dintre lumină și umbră. Apasă mai tare pe creion în partea umbră și relaxează mâna în partea luminată. Privește imaginea alăturată! Indică partea luminată și pe cea umbră.

⇒ *Dicționar*

Structură = mod de alcătuire a unui obiect/corp; mod de organizare.

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs, ne-am familiarizat cu limbajul plastic, am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am abordat tehnici variate: desen de linie, în creion; am transformat formele naturale în forme plastice, am realizat planuri și machete și proiecte interesante.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului I, „Școala, universul cunoașterii”? Prezintă portofoliul colegilor tăi.

TEST

⇒ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Câte tipuri de linii cunoști? Enunță-le.

2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:

a) Forma naturală și forma plastică reprezintă același lucru.

b) Creioanele de grafit de durități variate (H, HB, B), cărbunele de desen și hârtia cu o textură mai groasă - permit realizarea umbrelor și a luminilor (hașurilor) cu o mai mare ușurință.

c) Natura statică se referă la desenarea sau pictarea unor elemente inerte (fructe, vas cu flori etc) pe o suprafață (pânză preparată, carton, foaie de hârtie etc).

d) Formele bidimensionale prezintă trei dimensiuni.

e) Cu ajutorul liniei curbe închise putem trasa un contur. Răspuns: a) F

5 răspunsuri corecte FB; 4 răspunsuri corecte B; 2-3 răspunsuri corecte S; 0-1 răspunsuri corecte I.

3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.

3 teme FB; 2 teme B; 1 temă S; 0 teme I.

4. Realizează o compoziție plastică cu un subiect la alegere în care să folosești elementele de limbaj plastic studiate în cadrul acestui capitol: punct, linie, formă. Vei avea nevoie de următoarele materiale: foaie de hârtie, tempera, pensule de diverse dimensiuni, creion grafit (B sau HB).

Pentru : creativitate, folosirea corectă a instrumentelor de lucru, originalitate, acordă FB.

Pentru : folosirea corectă a instrumentelor de lucru, originalitate, acordă B.

Pentru : folosirea corectă a instrumentelor de lucru S.

Pentru neîndeplinirea niciuneia dintre sarcinile de mai sus, acordă I.

AUTOEVALUARE

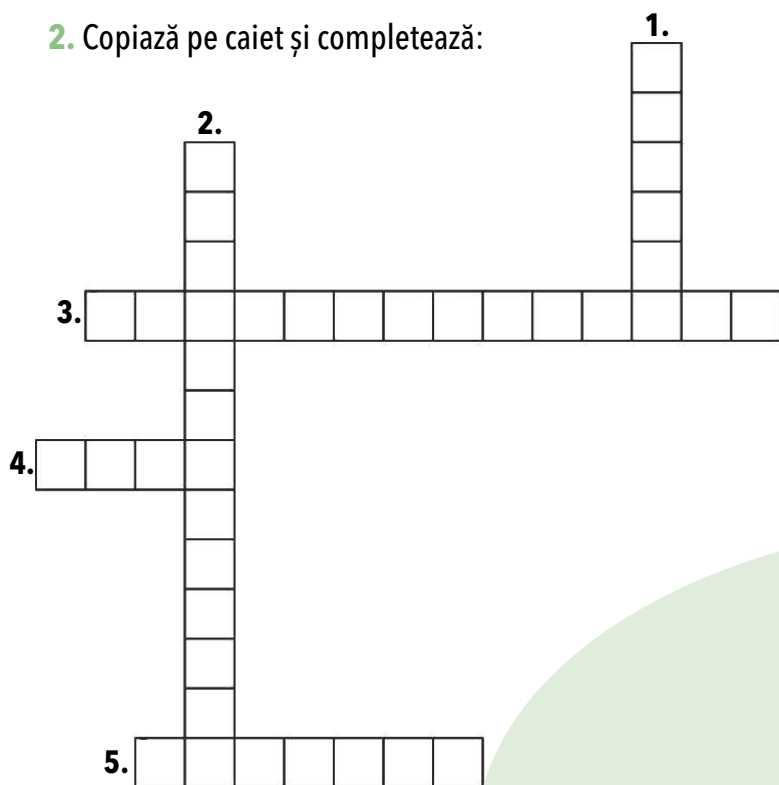
⇒ *Scrive pe o coală de hârtie A4 răspunsurile.*

1. În timpul orelor de Arte vizuale și abilități practice de până acum:

- mi s-a părut dificil...
- mi s-a părut ușor...
- mi s-a părut plictisitor...
- mi s-a părut interesant...

⇒ Lucrul cel mai valoros pe care l-am învățat parcurgând Capitolul I „Școala, universul cunoașterii” este: ...

2. Copiază pe caiet și completează:

Vertical:

1. Cu el poți trasa hașura (umbra și lumina)
2. Cu două dimensiuni

Orizontal:

3. Cu trei dimensiuni
4. Vedere bidimensională a unei clădiri
5. Construcție arhitecturală

Răspuns

Expoziție

⇒ *Să ne amintim!*

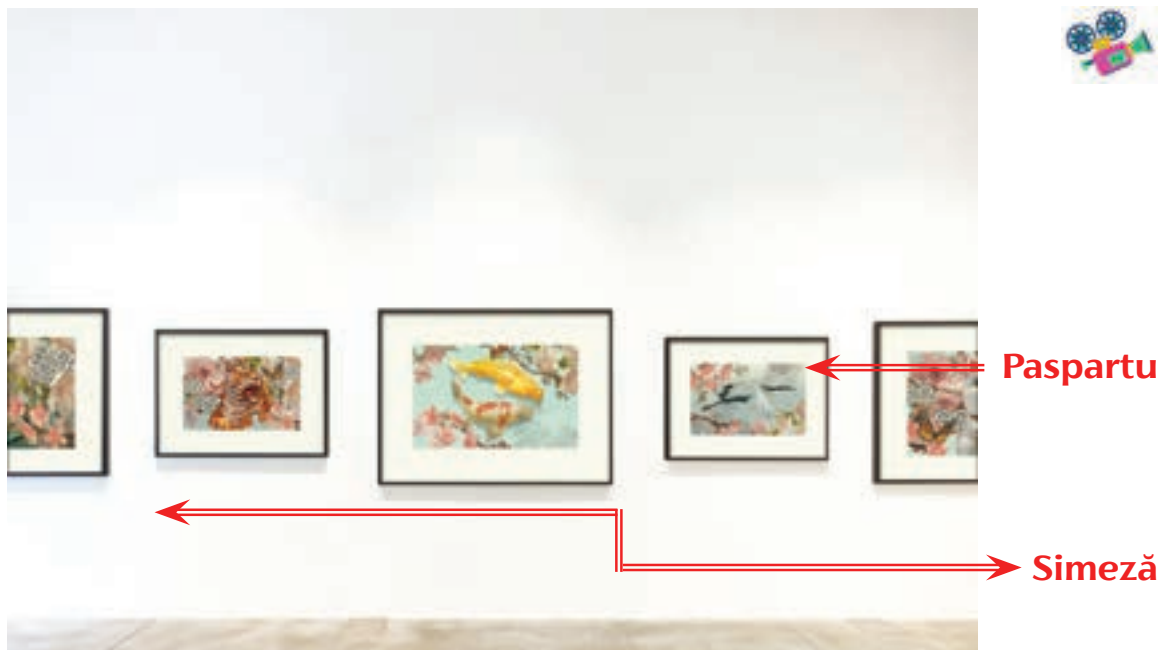
Lucrările artiștilor ajung în galerii, în urma unei selecții riguroase a portofoliului cu lucrări.

În cadrul fiecărei lucrări se au în vedere următoarele lucruri:

- Să aibă un mesaj;
- Execuția tehnică să fie corectă;
- Să se încadreze în tema propusă.

După selecționare, lucrarea se înrămează, acea margine, special lăsată de jur împrejurul lucrării, se numește paspartu. Tabloul se etichetează cu numele autorului, titlul lucrării și tehnica de execuție.

În muzee și în galerii de artă lucrările se aliniaza pe simeze, la aceeași înălțime de la podea.

⇒ *Dicționar*

Simeză = panou pe care se așază sau care susține tabloul într-o galerie de pictură; spațiu al unei expoziții sau galerii.

APLICAȚIE COLECTIVĂ

1. Privește lucrările tale plastice realizate în cadrul acestui capitol. Răspunde următoarelor întrebări:

- Am respectat subiectul propus?
- Am folosit elementele de limbaj plastic propuse?
- Există spații prea libere (goale) sau prea aglomerate pe suprafața planșei?
- Am adăugat culoare pe toată suprafața, fără a lăsa spații albe?

- După ce ai făcut această analiză, alege două lucrări din mapa personală, executate în tehnici diferite.
- Prezintă colegilor lucrările selecționate și spune ce te-a convins să le alegi.
- Adaugă paspartu lucrărilor tale. Alege o foaie cartonată, decupează o margine de 5-6 cm și lipește-o de marginea lucrării tale.
- Expune lucrările pe un panou, alături de colegii tăi.

Culori de toamnă

- ➔ **1. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: CULOAREA**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. CULORI PRIMARE, BINARE ȘI OBTINEREA NUANȚELOR**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.2; 2.3
- ➔ **3. CULORI CALDE ȘI CELE RECI**
Competențe 1.1; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **4. TEHNICA AMPRENTĂRII**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **5. TEHNICA KIRIGAMI**
- ➔ **6. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **7. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: Educație Civică, Limba și literatura română, Matematică, Geografie, Istorie.

LECȚIA 1.

ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: CULOAREA

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre culoare;
- din ce anume se compune lumina;
- ce fel de culori se folosesc în pictură.

⇒ Știați că?

● Lumina este culoare. Privește! Fizicianul și omul de știință, Isaac Newton, a demonstrat printr-un experiment acest lucru. O rază de lumină a pătruns în prisma transparentă și lumina albă s-a descompus în cele șapte culori ale curcubeului: roșu, oranj, galben, verde, albastru, indigo, violet (R, O, G, V, A, I, V). Ai mai întâlnit acest fenomen în natură? Urmărește filmul multimedia și răspunde, poți da și alte exemple.

Isaac Newton, descompunerea luminii

Portofoliu

Pontofoliu

Ce se întâmplă după ploaie?

Uneori, pe cer, după ploaie se zărește o frumoasă arcadă colorată: curcubeul.

1. Documentează-te din diverse surse: enciclopedii, la ora de științe sau de pe internet în legătură cu acest fenomen.
2. Pe suprafața unei coli de hârtie realizează o margine de 5 cm (chenar), de jur împrejurul colii. Decorează marginea cum dorești.
3. Scrie pe mijlocul hârtiei albe de bloc de desen informațiile obținute.

Isaac Newton, cercul cromatic

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Din câte culori se compune cercul cromatic? Numește-le!
- Ce forme geometrice observi în imagine? Numește-le!
- Ce culoare poate fi asemănată cu lumina soarelui?
- Ce culoare poate fi asemănată cu flăcările focului, cu pericolul, cu energia?
- Cu ce lucruri din natură putem asocia celelalte culori?

⇒ *Retine...*

Culoarea este proprietatea obiectelor privite în lumină. Dacă nu există lumină, nici culoarea nu există.

În domeniul artelor plastice (pictură, de exemplu) se folosesc culorile pigment.

Culorile pigment sunt produse pe cale chimică din diverse minerale și **lianți**, sunt materialele pe care le folosim pentru a picta (tempera, acuarela, guașa, acrilice, culori de ulei).

Artiștii au fost mereu preocupați de studierea culorilor, unul dintre aceștia este Johannes Itten. El a realizat o schemă complexă, **cercul culorilor** sau cercul cromatic în care putem să observăm cum se formează nuanțele.

Johannes Itten, Cercul cromatic

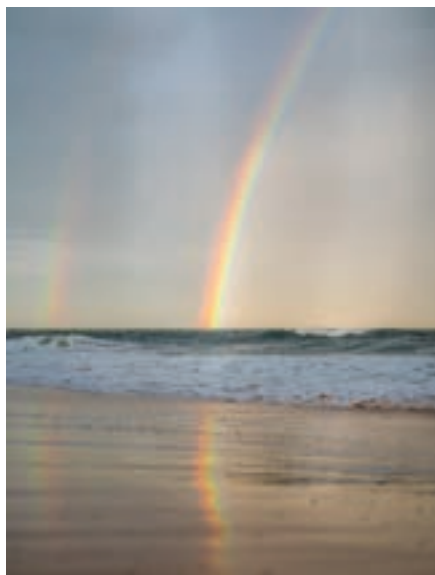

Experimentează!

1. Realizează o compoziție plastică care să aibă ca subiect: curcubeul. Vei avea nevoie de tempera și pensule. Sfat: nu lăsa spații necompletate de culoare! ⇒

2. Schițează cu ajutorul creionului grafit un copac. Cum arată acesta la sosirea toamnei? Ce se întâmplă cu el?

- Amintește-ți! Când schițăm, folosim la început forme simple și nu apăsăm pe creion!
- Folosește tempera, pictează copacul și fundalul. Adaugă detalii folosind o pensulă subțire.

⇒ *Dicționar*

Pigment = substanță colorată, minerală, folosită ca vopsea în amestec cu un ulei siccativ;

Liant = substanță lichidă, vâscoasă, care conține colorantul; fixează pigmentii;

Guașă = culoare preparată din pigmenți minerali, gumă arabică și apă, folosită în pictură.

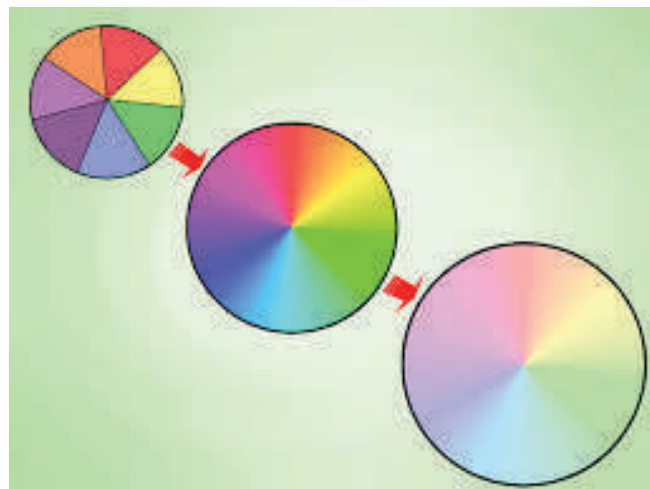
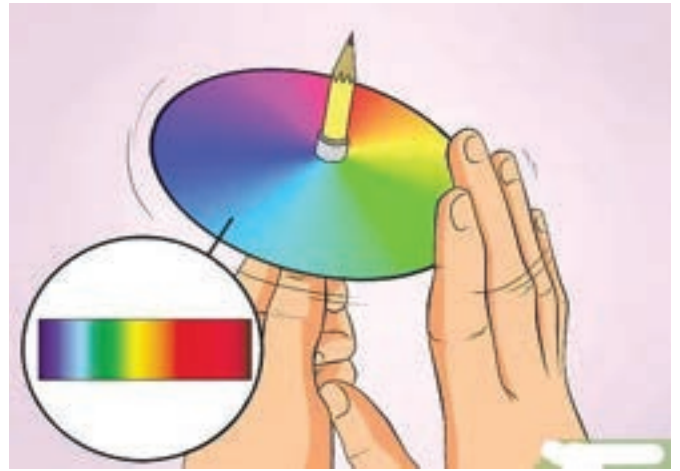
PROIECT

⇒ *Reciclează și joacă-te!*

Vei avea nevoie de următoarele materiale: un CD care nu mai este folosit, foaie albă, lipici stick, foarfecă, tempera, un creion potrivit pentru a pătrunde în mijlocul CD-ului.

- Decupează foaia pe conturul CD-ului, lipește-o pe suprafața acestuia.
- Împarte cercul în șapte zone triunghiulare și aplică culoarea precum în modelul lui Newton.
- Învârte cu putere! Ce observi?

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre culoare;
- cum să **combini** culorile pentru a obține diverse nuanțe.

⇒ Știați că?

Artiștii folosesc amestecuri ale culorilor pentru a obține diverse efecte, sentimente, trăiri, emoții.

Roșul, o culoare puternică, semnifică energia, iubirea, conflictul. Galbenul este simbolul luminii, al soarelui și al energiei pozitive. Albastrul, o culoare liniștitoare, te îndeamnă la calm și concentrare.

Portofoliu

Portofoliu

Portofoliul documentar.

Vei avea nevoie de următoarele materiale: mapă simplă din carton (plic), culori pe bază de apă, pensule, sfoară, imagini printate cu lucrări ale unor artiști, acces internet, instrument digital, acces bibliotecă.

- Decorează coperta mapei așa cum dorești, folosește culorile primare pentru a o picta.
- Pe parcursul clasei a IV-a, adună informații despre operele artiștilor exemplificați în manual, adaugă-le în portofoliul documentar.
- La sfârșitul semestrului al II-lea prezintă colegilor portofoliul.

LECȚIA 2.

CULORILE PRIMARE ȘI CELE BINARE

Paul Gauguin, Aleea Alyscamps

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Care sunt culorile folosite de către artist? Numește-le!
- Ce sentimente îți transmit acestea?
- Observi culoarea violet? Unde este amplasată aceasta?
- Unde a folosit artistul culoarea verde? Ce a pictat cu aceasta?
- Numește elementele pictate cu oranj.

Culori primare ⇒⇒⇒

Culori binare ⇒⇒⇒

⇒ *Retine...*

Roșu, galben și albastru nu pot fi obținute prin amestecul altor culori. De aceea se numesc **culori principale** (primare) sau culori de bază. Ele au cel mai înalt grad de strălucire. Din amestecul fizic al acestora, în anumite **proportii**, pot fi obținute celelalte culori. Privește schemele alăturate! **Culorile binare** (numite și secundare) se obțin prin amestecul culorilor primare, două câte două.

Roșu + Galben = Oranj

Galben + Albastru = Verde

Albastru + Roșu = Violet

Nuanțele sunt culorile obținute prin amestecarea culorilor vecine din cercul cromatic.

Culoarea rezultată în urma amestecului cu alb sau negru a unei culori, se numește ton (deschis sau închis).

Experimentează!

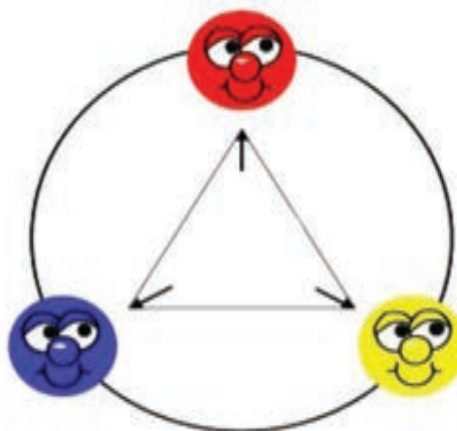
1. Realizează o compoziție plastică intitulată „Roadele toamnei”. Materiale necesare: tempera, coală albă, pensule de diferite dimensiuni.

- Schițează conturul formelor cu ajutorul unui creion.

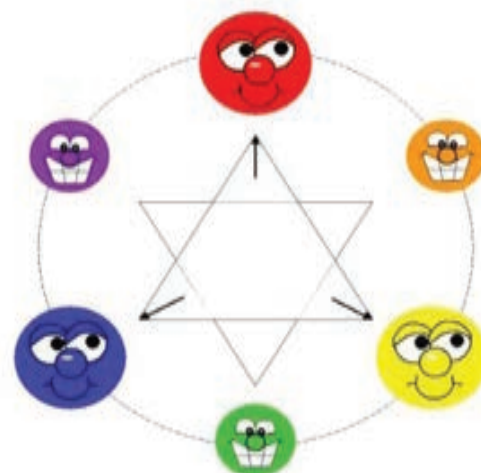
- Obține culorile binare, prin combinarea culorilor primare, pe paletă, și aplică-le pe foaie.

2. Desenează o floare pe suprafața unei coli și pune în evidență petalele. Privește lucrarea „Floarea soarelui”, pictată de Vincent Van Gogh. Lasă-te inspirat!

Nuanțează o culoare, la alegere, și aplică pe suprafața petalelor.

Culorile primare

Obținerea culorilor binare

Obținerea tonurilor

PROIECT

⇒ *Traista pictată!*

Materiale necesare: culori acrilice sau pigmenți-coloranți cu termofixare pentru material textil, creion, pensule de diferite dimensiuni, foaie groasă sau carton, foarfecă, sacoșă din material textil.

- Pe suprafețele de hârtie cartonată, desenează conturul unor frunze; poți schița și nervurile acestora.
- Decupează frunza pe contur, folosind exemplul de mai jos!
- Pe paleta de culori, obține nuanțe variate.
- Aplică frunza decupată (șablonul obținut) pe suprafața sacoșei, apoi umple spațiul cu nuanța dorită. Poți repeta procedeul de mai multe ori.

⇒ *Dictionar*

A combina = a amesteca unele cu altele (culorile);

Proporții = dimensiuni, mărimi.

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre efectul spațial al culorilor;
- cum să combini culorile pentru a obține diverse nuanțe.

⇒ Știați că?

Artiștii folosesc amestecurile culorilor pentru a obține diverse efecte, sentimente, trăiri sau emoții. Cu ajutorul culorilor, aceștia pot crea impresia de apropiere în spațiu sau de depărtare. Privește imaginea alăturată!

LECȚIA 3.

CULORILE CALDE ȘI CELE RECI

Vincent Van Gogh,
Câmp de grâu cu chiparoși

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Care sunt culorile folosite de către artist? Numește-le!
- Ce sentimente îți transmit acestea?
- Observă! Ce culori a folosit artistul în zona luminată, în zonele umbrite, dar în apropiere sau în depărtare?

⇒ Să ne amintim!

Culorile calde sunt roșu, galben și albastru.
Culorile binare sunt: oranj, verde, violet.

Portofoliu

Portofoliu

Realizează coperta pentru o posibilă poveste intitulată „Ziua și noaptea”. Folosește culorile calde și pe cele reci (vezi pagina următoare). Vei avea nevoie de tempera și pensule. După uscare, adaugă titlul poveștii cu ajutorul unei carioci.

Fii creativ! Pe spatele foii, scrie cinci posibile dialoguri între soare și lună.

⇒ *Reține...*

Am învățat în lecțiile anterioare despre cercul cromatic realizat de către Johannes Itten. Ne amintim că acesta este compus din douăsprezece nuanțe și culori.

Observăm cadranul cercului alăturat. O jumătate de cerc este ocupată de culorile calde, iar cealaltă jumătate de culorile reci.

Culorile calde sunt: galben, oranj, roșu, precum și nuanțele vecine ale acestora. Artiștii le folosesc pentru a reda efectul de lumină și de apropiere în cadrul unei picturi.

Culorile reci sunt: verde, albastru, violet, precum și nuanțele vecine ale acestora. Artiștii le folosesc pentru a reda efectul de umbră și de depărtare în cadrul unei picturi.

Experimentează!

1. EXERCITIU DE CREATIVITATE

Inspiră-te din creațiile artistului Vincent Van Gogh și interpretează lucrarea în mod liber. Inspiră-te din exemplul alăturat!

Folosește culorile calde și pe cele reci. →

2. Pe suprafața unei coli de hârtie:

- realizează exerciții de obținere a culorilor binare prin amestecul culorilor primare;
- combină o culoare caldă cu alb și negru;
- combină o culoare rece cu alb și negru.

⇒ *Dicționar*

Cadran = suprafață circulară;

Detaliu = element al unui întreg, amănunt;

Însușire = trăsătură caracteristică.

⇒ Metoda „Cubului”

Pregătește materialele! Ai nevoie de: foarfecă, creion/stilou, lipici stick, modelul printat.

a) Printează fotografia cu cele șase pătrate ce vor forma cubul. Pe fiecare pătrat completează:

1. **Describe** cum se obține fiecare culoare binară.
2. **Compară** lucrările „Căpițe de fân” de Claude Monet și „Memoria grădinii din Etten (Doamnele din Arles)” de Vincent Van Gogh.

INDICAȚIE: Enumeră culorile folosite în cadrul celor două tablouri. Ce efecte au obținut cei doi artiști?

3. **Asociază** trei culori din cercul cromatic a lui Johannes Itten cu elemente din natură.

INDICAȚIE: Exemplu: verde - frunzele plantelor.

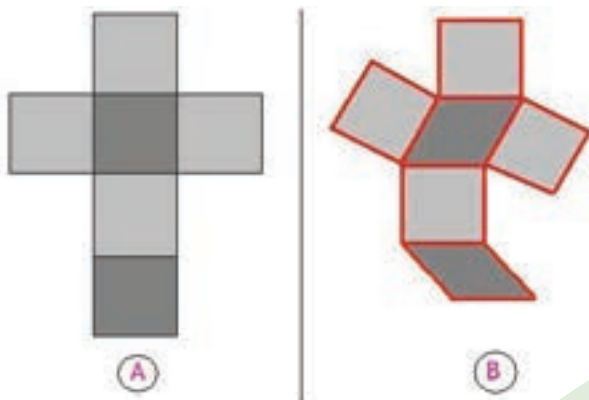
4. **Analizează** o lucrare plastică, realizată de tine în acest semestru.

INDICAȚIE: Enumeră materialele utilizate. Cum te-ai folosit de ele, ce trăiri, emoții ai avut?

Care este povestea lucrării?

5. **Aplică** culorile primare, explică de ce se numesc așa.
6. **Argumentează** de ce verdele și violetul nu pot fi cele mai reci culori.

b) Decupează fațetele pe conturul trasat, folosind o foarfecă. Completează fețele exterioare ale cubului cu indicațiile de la punctul **a**).

c) Lipește părțile care compun cubul. Prezintă clasei, la alegere, o fațetă a cubului tău.

LECȚIA 4. TEHNICA AMPRENTĂRII

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum poți obține forme spontane utilizând amprentarea.

⇒ Știați că?

În substraturile pământului există urme ale trecutului. Fosilele sunt conservări parțiale sau totale ale corpurilor animalelor sau plantelor. Urmele lor rămân amprentate în roci. Talpa pantofului lasă o amprentă atunci când pășește pe pământul moale. Acestea sunt câteva exemple din natură.

Și în artele plastice poți face amprente cu diverse instrumente și obiecte. Mai jos vei vedea cum!

Fosilă, amprenta unei frunze

Formă spontană, obținută prin amprentarea culorii

Portofoliu

Portofoliu

Fă o plimbare în parc!

Adună frunze de diverse forme și dimensiuni, bețișoare, rămurele mici, pietricele de diverse dimensiuni și texturi, mușchi de copaci.

1. Pregătește paleta de culori, tempera și o coală albă de hârtie.
2. Adaugă, în culoare, fiecare formă naturală adunată de tine și amprentează-o pe hârtie! Vei obține forme și texturi diferite. Joacă-te pe toată suprafața hârtiei cu astfel de amprente.

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Care sunt asemănările și deosebirile dintre cele două imagini de mai sus?
- Care este elementul de limbaj plastic folosit în cea de-a doua imagine?

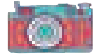

⇒ *Reține...*

Culoarea, fie că vorbim despre tempera, acrilic sau guașă poate fi aplicată pe suport cu ajutorul pensulelor. Poți aplica culorile și direct din tub pe hârtie, iar dacă vei îndoii și presa hârtia, culorile se vor amprenta de pe o parte pe alta. Astfel, rezultă forme spontane cărora dacă le adăugăm detalii, linii, puncte, putem să le dăm un sens. Privește imaginile alăturate!

S-au folosit diverse obiecte cu care s-a adăugat culoare prin **amprentare**. Jumătate de cartof poate deveni o ștampilă veritabilă. Încearcă și tu!

Forme spontane obținute prin tehnica amprentării

Experimentează!

1. Amprentăm și decorăm!

Ai nevoie de următoarele materiale: tempera, creion, capacele unor pixuri.

- Desenează o sacoșă. Inspiră-te din imaginea alăturată!
- Decorează toată fața exterioară a sacoșei, folosind combinațiile culorilor primare, adăugate cu ajutorul propriilor palme. Pune culoare pe palmă și amprentează! Poți adăuga și alte detalii cu ajutorul pensulei.

2. Împarte o coală pe jumătate. Pe una din părți adaugă culori direct din tub. Îndoia coala, presează! Cu ce seamănă forma obținută?

⇒ *Dicționar*

Amprentă = urmă lăsată pe o suprafață.

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum poți obține forme complexe prin decuparea și pliarea hârtiei.

⇒ Știați că?

Numele Kirigami provine din limba japoneză și este format din cuvântul „kiru” (pentru tăiere) și „kami” (hârtie). Este similar cu origami, deoarece această tehnică implică pliarea hârtiei, dar sunt și diferențe, întrucât metoda principală de a crea un model este de a tăia, cu atenție, hârtia.

Portofoliu

Portofoliu

Tabloul Kirigami!

Documentează-te în legătură cu creațiile artistice ale lui Vincent Van Gogh ce tratează subiectul peisajelor.

1. Alege un tablou creat de acesta.
2. Scrie pe o hârtie informații despre el: dimensiunile tabloului, tehnica și în ce muzeu este expus.
3. Transformă tabloul lui Van Gogh într-o creație pop-up (Kirigami). Trasează conturul formelor și decupează, lipește formele pe o mapă deschisă. Poți adăuga detalii cu tempera, creioane cerate, pasteluri. Privește exemplul alăturat!

LECȚIA 5. TEHNICA KIRIGAMI

A

B

C

A Forme tridimensionale- tehnica kirigami

B Decupare pe conturul formelor

C Plierea hârtiei

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

● Ce fel de forme sunt prezentate în figura A, dar în figura B? Cu două sau cu trei dimensiuni? Argumentează!

Tehnica kirigami, pop-up după lucrarea lui Vincent Van Gogh

⇒ *Reține...*

Simetria este o parte foarte importantă a tehnicii kirigami. Când hârtia este îndoită înainte de a fi tăiată, designul rezultat este același pe ambele părți. Cele mai multe modele kirigami au linii solide – pentru a indica unde poți tăia și zone umbrite – pentru a arăta ce parte a hârtiei va fi îndepărtată, atunci când finalizezi.

Tehnica **kirigami** poate fi creată cu orice tip de hârtie; cea subțire este utilă pentru proiectele care implică o mulțime de plieri. Un exemplu foarte popular și ușor de kirigami este fulgul de zăpadă sau felicitările pop-up. Un fulg de zăpadă îl poți face dintr-o hârtie pătrată, pliată în mai multe părți și apoi decupată. Prin plierea și tăierea hârtiei și lipirea acesteia pe un fundal colorat, puteți face o imagine, cum ar fi o inimă sau o floare, care pare să iasă în relief atunci când deschizi felicitarea.

Experimentează!

Tăiem și îndoim!

Ai nevoie de următoarele materiale: foarfecă, hârtie colorată sau albă, ochi de plastic, lipici.

- Îndoie hârtia de-a lungul liniei centrale/în jos, cu liniile desenate în exterior.
- Ținând cardul pliat, taie-l de-a lungul liniei roșii și apoi pliază-l de-a lungul liniilor diagonale gri. Îndoie ambele sensuri pentru a face pasul următor mai ușor.
- Deschide cardul precum un cort și împinge cele două triunghiuri. Privește exemplul alăturat!
- Împinge-l plat și deschide-l! Aduă detalii!

⇒ *Dicționar*

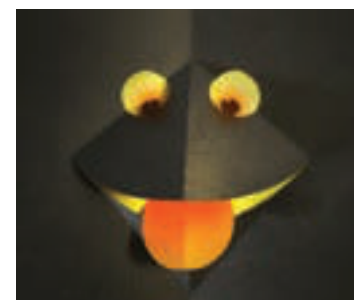
Simetrie = corespondență exactă (ca formă, ca poziție etc.) între părțile (opuse ale) unui tot, între elementele (opuse ale) unui ansamblu; proprietate a două figuri geometrice de a se suprapune exact.

**Tehnica kirigami, pop-up
După lucrarea lui Vincent Van Gogh**

Carte pentru copii, ilustrație pop-up

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs, am învățat despre culoare și am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am abordat tehnici variate: ne-am distrat construind cercul lui Newton, am pictat mapa portofoliului documentar folosind culorile binare, am fost creativi și am creat personaje surprinzătoare, decupând și manevrând hârtia în tehnica Kirigami.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului al II-lea, „Culori de toamnă”. Prezintă portofoliul colegilor clasei.

TEST

⇒ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Câte culori conține cercul cromatic al lui Johannes Itten?
2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:
 - a) Roșu, galben și albastru sunt culori primare.
 - b) Oranj, verde, violet se numesc culori binare.
 - c) Albul și negrul sunt în cercul cromatic al lui Johannes Itten.
 - d) Culorile binare se obțin din amestecul culorilor primare două câte două. **Răspuns: a) A****4 răspunsuri corecte FB; 3 răspunsuri corecte B; 2 răspunsuri corecte S; 0 răspunsuri corecte I.**
3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.
5 teme FB; 4 teme B; 3 teme S; 0 teme I.
4. Realizează o compoziție plastică, cu un subiect la alegere, în care să folosești elementul de limbaj plastic studiat în cadrul acestui capitol: culoarea. Vei avea nevoie de următoarele materiale: o coală de hârtie, tempera, pensule de diverse dimensiuni, creion grafit (B sau HB).

Pentru: creativitate, folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, completarea integrală a spațiilor albe ale colii, originalitate, acordă FB.

Pentru: folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, creativitate, acordă B.

Pentru folosirea corectă a instrumentelor de lucru, acordă S.

Pentru neîndeplinirea niciunei sarcini de mai sus, acordă I.

OBSERVAREA SISTEMATICĂ

Jurnalul răspunsurilor clasei

Formați grupe de câte patru sau cinci elevi și alegeți câte un responsabil al fiecărei grupe.

Pe parcursul studierii capitolului al II-lea, „Culori de toamnă”, realizați un jurnal al răspunsurilor clasei la orele de Arte vizuale și abilități practice.

Sub îndrumarea profesorului, la sfârșitul fiecărei ore, responsabilii vor bifa pentru toți membrii grupei, completând în jurnal:

Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor este foarte valoroasă!

Autoevaluare

Copiază pe caiet și completează în scris enunțurile:

- ➔ Prin rezolvarea sarcinilor de lucru legate de acest domeniu, am învățat... ;
- ➔ Activitatea mea poate fi apreciată cu calificativul... .

Nume și prenume elev	Aspecte urmărite	Aspecte constatate
1) ...	a) În ce măsură elevul a participat la discuții/a oferit răspunsuri?	☐ niciodată ☐ rar ☐ ocazional ☐ frecvent ☐ întotdeauna
	b) În ce măsură răspunsurile sale au avut legătură cu subiectul lecției?	☐ niciodată ☐ rar ☐ ocazional ☐ frecvent ☐ întotdeauna
2) ...	Lucrările practice au respectat subiectul propus?	☐ niciodată ☐ rar ☐ ocazional ☐ frecvent ☐ întotdeauna
3)

La final, profesorul va constata ce elevi s-au remarcat prin răspunsurile frecvente și corecte, precum și ce elevi ar trebui încurajați să se implice mai mult la oră.

INDICAȚII: Obiectivele urmărite prin observarea sistematică sunt:

- ➔ elevii să se motiveze pentru o mai bună participare la oră, în mod constant;
- ➔ elevii să-și concentreze mai mult atenția la lecție.

Expoziție

APLICAȚIE COLECTIVĂ

- Pregătește lucrările de portofoliu realizate în cadrul acestui capitol.
- Fiecare va prezenta colegului de bancă portofoliul cu lucrările realizate. Acesta va alege două lucrări care îi plac mai mult și va explica oral de ce le-a ales.
- Lucrările rămase în mapă (cele neselectate) vor fi comentate de către elevul care le-a realizat, referindu-se la temă, tehnică, culori, materiale, evidențiind aspectele pe care vrea să le îmbunătățească.
- Dintre cele două lucrări selectate de către colegul de bancă, cadrul didactic va alege o lucrare pentru expoziție.
- Adaugă paspartu lucrării. Decupează dintr-un carton o margine de 5-6 cm, lipește pe marginile lucrării de jur-împrejur.
- În funcție de lucrare, pune un titlu expoziției, ca de exemplu: „Culorile toamnei”, „Tainele culorilor”.

INVITAȚIE LA EXPOZIȚIE

Materiale necesare: coală albă sau colorată, markere sau carioci, tempera, pensule de diverse dimensiuni.

Realizează invitația expoziției clasei tale! Vei urmări două aspecte:

a) împodobirea marginii invitației cu forme inspirate din natură:

- Desenează marginea invitației folosindu-te de forme inspirate din natură. Schițează desenul cu ajutorul unui creion, folosește tempera pentru a umple formele. După uscare conturează-le cu o cariocă.

b) conținutul invitației:

- Titlul expoziției, vizibil, scris în conținutul invitației;
- Ziua, ora și unde va avea loc expoziția;
- Expozanții, adică cei care vor expune.

- ➔ **1. PICTURĂ PE SUPORT TEXTIL - NUANȚE, TONURI ȘI TEXTURI**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. TEHNICA COLAJULUI - RECICLARE**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **3. OBȚINEREA DIVERSELOR TEXTURI PRIN ÎMPLETIREA FÂȘIILOR DE HÂRTIE**
Competențe: 1.1; 1.2; 2.4; 2.5
- ➔ **5. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **6. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: Educație Civică, Limba și literatura română, Matematică, Geografie, Istorie.

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre artiștii români care au abordat subiecte istorice;
- cum să **combini** culorile pentru a obține diverse nuanțe și texturi;
- cum poți crea artă cu ajutorul formelor naturale și al îmbinării diverselor materiale (culoare, material textil, hârtie colorată, texturată).

⇒ Știați că?

Subiectele și tehnicile abordate de artiști sunt foarte variate. Sunt artiști români care au avut ca sursă de inspirație natura, tradițiile și evenimentele istorice. Privește imaginile alăturate!

Portofoliu

Pontofoliu

Drapelul României!

Materiale necesare: coală albă de hârtie, hârtie creponată, lipici.

- Desenează, pe suprafața hârtiei, drapelul României.
- Rupe hârtia creponată în bucăți mici, formează bile mototolite și lipește-le unele lângă altele.
- Expune drapelul alături de cele ale colegilor tăi.

LECȚIA 1.

PICTURĂ PE SUPORT TEXTIL - NUANȚE, TONURI ȘI TEXTURI

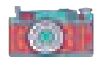
A

B

C

A Constantin Daniel Rosenthal, România rupându-și cătușele pe Câmpia Libertății

B Constantin Daniel Rosenthal, România revoluționară

C Costume tradiționale românești

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Care sunt elementele comune în cadrul celor trei imagini?
- Identifică culorile primare în cadrul imaginilor A și B. Unde sunt acestea aplicate?
- Găsește asemănări și deosebiri între imaginile A și B.

⇒ *Retine...*

Artiștii folosesc amestecurile culorilor pentru a obține diverse efecte, sentimente, trăiri sau emoții. Culoarea se poate aplica pe suprafețe (hârtie, carton, pânză) cu diverse instrumente (pensule, cuțit de paletă). Astfel, se obțin multe texturi.

Îmbinând petele de culoare cu alte tipuri de materiale (plastic, hârtie, metal, material textil) poți obține, un efect texturat. Dacă atingi suprafața, poți simți diferitele tipuri de materiale folosite. **Textura** are legătură cu senzația pe care o avem atingând o suprafață sau pe care ne-o imaginăm privind reproducerea unei opere.

Experimentează!

Citește „Moș Ion Roată și Unirea” de Ion Creangă. Privește ilustrațiile din partea dreaptă și inspiră-te.

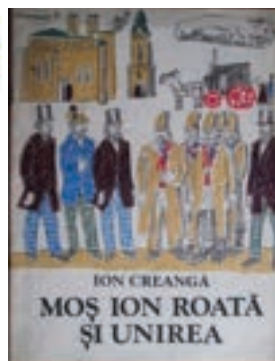
- Realizează o compoziție plastică intitulată „Hora Unirii”.
- Materiale necesare: tempera, o coală albă, pensule de diferite dimensiuni, hârtie creponată, lipici.
- Indicații: Schițează siluetele personajelor folosind forme geometrice simple: pentru cap – cercul, pentru trunchi – pătratul, pentru mâini și picioare – dreptunghiuri.
- Adaugă haine personajelor, folosind decupaje din hârtie creponată, apoi lipește-le cu ajutorul lipiciului.
- Pictează fundalul după bunul tău plac.

⇒ *Dicționar*

A combina = a amesteca două sau mai multe culori, unele cu altele.

**Texturi artistice,
Îmbinări de material textil și culoare**

**Ilustrații de carte,
Moș Ion Roată și Unirea de Ion Creangă**

Proiect

⇒ *Ța tradițională românească*

Materiale necesare: culori acrilice sau pigmenți-coloranți cu termofixare pentru material textil, creion, pensule de diferite dimensiuni, coală groasă sau carton, foarfecă, material textil, rolă din carton, sfoară.

INDICAȚII:

- ⇒ **Desenează pe materialul textil modelul unei ii. Taie pe contur forma.**
- ⇒ **Ornamentează suprafața materialului decupat cu forme geometrice și diverse tipuri de linii asemănătoare motifelor tradiționale de pe ii.**
- ⇒ **Poți aplica culoarea, folosind ștampile confecționate, ca în exemplele de mai jos: ștampile realizate din sfoară, carton, dar și realizarea unui șablon cu ajutorul bandei adezive.**

Ștampilă realizată din rolă de carton

Ștampilă realizată din carton și sfoară

Șablon realizat din bandă adezivă

⇒ Vei afla...

- despre cum poți crea artă cu ajutorul colajului și al materialelor reciclate.

⇒ Știați că?

Subiectele și tehnicile abordate de artiști sunt extrem de variate. Tehnica colajului constă în îmbinarea diverselor materiale (hârtie, culoare, plastic) pe suprafața unui suport. Robert Rauschenberg reușește să se remarce în arta colajului prin astfel de combinații reușite pe suport.

Privește!

Portofoliu

Portofoliu

Localitatea mea!

Materiale necesare: hârtie colorată/texturată/creponată, carton, lipici, foarfecă, tempera.

- Desenează pe suprafețele hârtiilor colorate/texturate/cartonului, clădiri interesante, pe care le-ai văzut în localitatea ta. Pot fi clădiri istorice, muzee, săli de spectacol ș.a.m.d.
- Desenează clădirile pe suprafața colilor de hârtie colorată.
- Decupează clădirile pe conturul trasat.
- Lipește-le pe suprafața foii de bloc de desen, adăugând detaliile cu ajutorul creionului sau al temperii.
- Prezintă clasei planșa și povestește lucruri interesante despre clădirile orașului tău.

LECȚIA 2.

TEHNICA COLAJULUI - RECICLARE

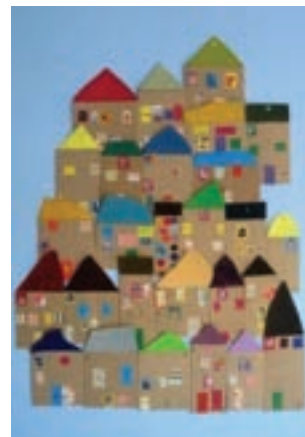
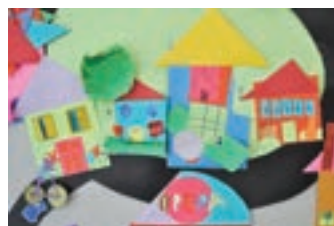

Robert Rauschenberg, Fără titlu, colaj (plastic, culoare, decupaje ziar, hârtie)

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Care sunt părțile ce îți captează atenția din cadrul lucrării?
- Ce crezi că a vrut artistul să surprindă?

Lucrări realizate de elevi, colaj

⇒ *Reține...*

Cuvântul **colaj** vine din limba franceză și înseamnă „lipire”. Tehnica presupune aplicarea unor materiale fabricate, imprimate sau găsite (reciclate), cum ar fi bucăți de ziar, țesătură, tapet, lemn, nisip, carton. Aceste materiale sunt adăugate prin lipire, foarte frecvent în combinație cu pictura (culoare).

Hârtia folosită poate fi decupată pe conturul desenat, poate fi ruptă sau adăugată prin lipire, mototolită (hârtie creponată).

Privește exemplele alăturate !

Hârtie creponată mototolită adăugată pe conturul forme

Experimentează!

Realizează o compoziție plastică, în care să utilizezi unul din procedeele de folosire a hârtiei în arta colajului.

Materiale utile: hârtie colorată, ziare/reviste, lipici, tempera, carioci.

- Indicații: Combină trei procedee tehnice specifice colajului, de exemplu ruperea liberă a hârtiei, decuparea pe contur, adăugare de culoare (tempera).
- Aplică prin lipire formele astfel obținute pe suprafața unei hârtii.
- Aдаugă detalii cu ajutorul temperii sau al cariocilor.
- În funcție de subiectul ales, pune un titlu lucrării tale.
- Explică colegilor ce anume te-a inspirat.

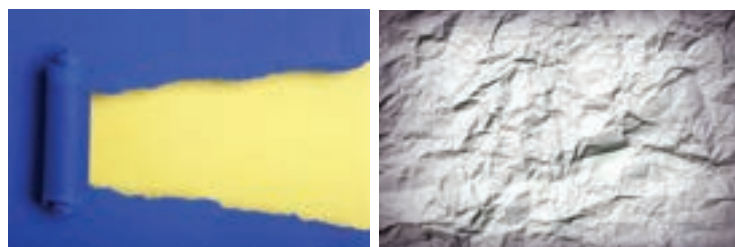
⇒ *Dicționar*

Contur = Linie închisă care mărginește o suprafață, un corp, un obiect;

A îmbina = a uni, a combina.

Carton decupat pe conturul forme și adăugare de culoare

Mototolirea și ruperea liberă a hârtiei

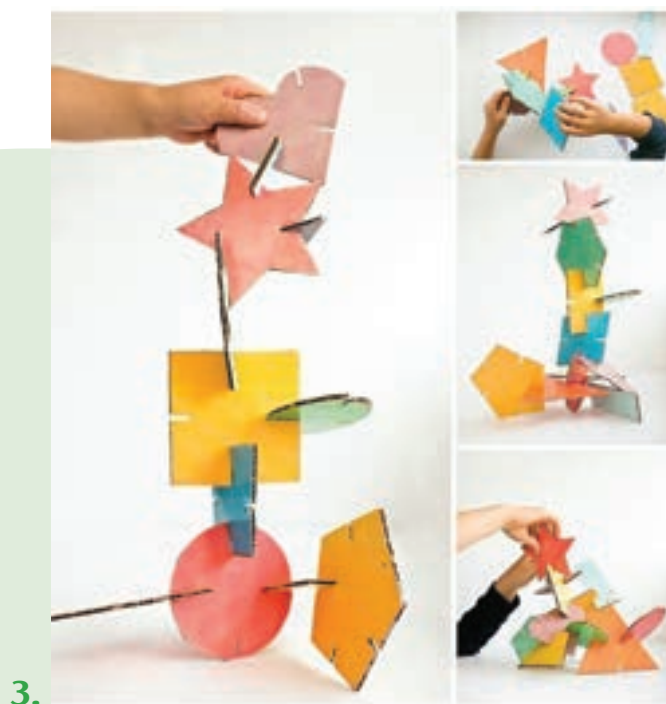
Proiect

⇒ *Sculptura din carton!*

Materiale necesare: carton (poți folosi un ambalaj de care nu mai ai nevoie), foarfecă, creion, riglă, tempera, pensule.

INDICAȚII:

- ⇒ Desenează pe suprafața cartonului forme geometrice.
 - ⇒ Decupează pe conturul formelor cu ajutorul foarfecii.
 - ⇒ Pictează suprafețele formelor geometrice.
 - ⇒ Pe fiecare latură a formelor geometrice realizează o mică tăietură ca în figura 3.
- Aceste tăieturi vor ajuta la îmbinarea formelor.
- ⇒ Joacă-te cu formele astfel obținute și realizează sculpturi cât mai variate.

⇒ Vei afla...

- despre cum poți crea diverse texturi cu ajutorul fâșiilor de hârtii împletite;
- cum să realizezi un model quilling.

⇒ Știați că?

Hârtia este un material plan și subțire, având ca element esențial suprafața sa, pe care se poate scrie, desena, tipări, picta. În jurul anului 200 î.Hr. hârtia era folosită deja în China, pe atunci confecționată din cânpe de mătase. Demnitarul chinez Tsai Lun (48-118) a inventat hârtia în varianta ei mai modernă, materialele de bază fiind cânpea, țesătura și bumbacul amestecate cu apă, transformată în pastă și întinsă pe o foaie.

Portofoliu

Pontofoliu

Hârtie confecționată din reciclări

Materiale necesare: hârtie care nu îți mai este de folos, apă, o strecurătoare/sită.

Indicații:

- Taie sau rupe hârtia în bucăți foarte mici.
- Adaugă apă peste aceasta până se înmoaie bine.
- Amestecă-o până devine o pastă.
- Adaugă pasta formată în sită sau strecurătoare.
- După uscare aceasta poate fi folosită pentru a picta sau desena pe suprafața ei.

LECȚIA 3.

OBȚINEREA DIVERSELOR TEXTURI PRIN ÎMPLETIREA FÂȘIILOR DE HÂRTIE

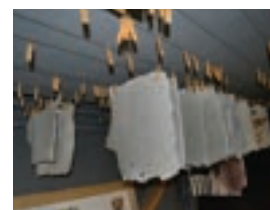

Modalități de folosire a fâșiilor de hârtie împletită și hârtie rulată

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce fel de linii sunt reprezentate cu ajutorul hârtiei rulate?
- Ce fel de linii sunt reprezentate prin împletirea fâșiilor de hârtie?

Hârtie manuală realizată din reciclări

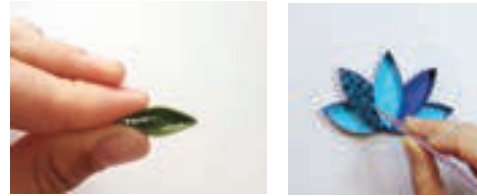
⇒ *Reține...*

Am învățat în lecțiile trecute că putem obține o suprafață texturată prin mai multe modalități.

Să ne amintim!

Îmbinând petele de culoare cu alte tipuri de materiale (plastic, hârtie, metal, material textil), poți obține un efect texturat. Dacă atingi suprafața, poți simți diferitele tipuri de materiale folosite.

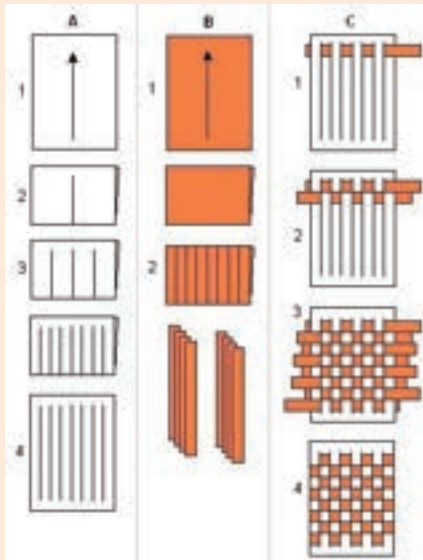
În partea dreaptă observă diverse moduri de a folosi hârtia (**fâșiile de hârtie**) cu scopul de a obține diverse texturi. Poți folosi și presa fâșiile, așa cum se întâmplă în arta quilling, dar se pot obține texturi și prin **împletirea benzilor de hârtie**.

Quilling, forme simple obținute prin roluirea fâșiilor de hârtie

Experimentează!

Realizează un model simplu de împletire cu ajutorul benzilor de hârtie colorată. Indicații: Urmărește etapele de lucru.

⇒ *Dicționar*

Fâșie = bucată lungă și îngustă.

Quilling, formă complexă

Împletirea hârtiei

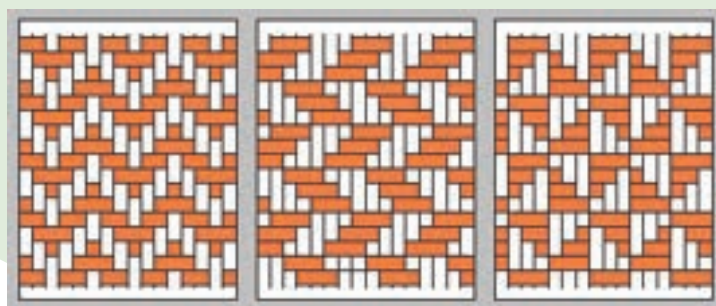
Proiect

⇒ Împletini complexe!

Privește schemele de mai jos și încearcă să realizezi modele mai complexe de împletire a hârtiei.
Materiale utile: hârtie colorată, riglă, creion.

INDICAȚII:

- ⇒ Îndoiaie o foaie la mijloc;
- ⇒ Trasează cu rigla linii verticale, până în apropierea marginii de sus;
- ⇒ Taie cu foarfeca pe linia trasată;
- ⇒ Desfă hârtia care a fost îndoită;
- ⇒ E timpul să aplici pe acest suport benzile colorate prin împletire.

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs, am experimentat tehnici variate specifice culorilor, am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am obținut forme spontane, dar și elaborate prin diverse modalități: fuzionarea culorilor, dirijarea jetului de aer, tehnica monotipiei. Ne-am distrat reciclând și decorând borcane transparente, am reutilizat și decorat banala cutie de carton.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului al III-lea „File de istorie”. Prezintă portofoliul colegilor tăi.

TEST

➔ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Care a fost tehnica cea mai apreciată de tine experimentată în acest capitol? Argumentează pe suprafața unei foi de hârtie.

2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:

- a) Cu ajutorul hârtiei pot face forme artistice tridimensionale, de exemplu origami.
- b) Tehnica colajului presupune aplicarea unor materiale fabricate, imprimare sau găsite (reciclate), cum ar fi bucăți de ziar, țesătură, tapet, lemn, nisip, carton etc. Aceste materiale sunt adăugate prin lipire foarte frecvent în combinație cu pictura (culoare).
- c) Fâșiile de hârtie rulate și presate sunt folosite în arta quilling. **Răspuns: a) A**

3 răspunsuri corecte FB; 2 răspunsuri corecte B; 1 răspuns corect S; 0 răspunsuri corecte I.

3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.

4 teme FB; 3 teme B; 1-2 teme S; 0 teme I.

4. Realizează o compoziție plastică cu un subiect la alegere în care să folosești elementele de limbaj plastic studiate în cadrul acestui capitol.

INDICAȚII:

Ai nevoie de următoarele materiale: foaie de hârtie, tempera/acuarela, pensule de diverse dimensiuni, creion grafit (B sau HB), foi colorate/texturate, carioci, foarfecă, lipici, materiale reciclate. Pentru: creativitate, folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, completarea integrală a spațiilor albe ale foii, originalitate, acordă FB.

Pentru: folosirea corectă a instrumentelor de lucru, combinarea culorilor pe paletă, creativitate, acordă B.

Pentru folosirea corectă a instrumentelor de lucru, acordă S.

Pentru nerealizarea niciuneia dintre sarcinile de mai sus, acordă I.

INVESTIGAȚIE

Ajut natura reciclând!

Organizați-vă pe grupe de câte trei sau patru elevi. Discutați la nivelul fiecărei grupe despre următoarele subiecte, care să aibă legătură cu aspectele benefice pe care le aducem naturii reciclând:

- Situație/situații în care natura ne răsplătește pentru că avem grijă de ea.
- Situație/situații în care natura se supără pe noi pentru că nu avem grijă de ea.
- Feluri în care pot recicla și transforma obiectele nefolositoare, fără să aduc daune naturii.

Fiecare grupă notează cele constatate pe o coală A4, timp de 15 minute. Apoi, fiecare grupă își prezintă rezultatul investigației, timp de câte 3 minute.

La final, se va constata, cu ajutorul profesorului:

- ce situații au fost remarcate în cadrul mai multor grupe de elevi;
- cum pot fi folosite obiectele nefolositoare în beneficiul naturii.

INDICAȚII: Obiectivele urmărite prin investigație sunt:

- ⇒ elevii să coopereze eficient în vederea recunoașterii situațiilor precizate;
- ⇒ elevii să conștientizeze importanța protejării naturii și a reciclării.

E xpoziție

1. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual, toate expozițiile organizate de către Muzeul Național Filatelic. Poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

<http://www.imagofactory.ro/muzee/mnf/mnf.html>

Pe o foaie de hârtie scrie:

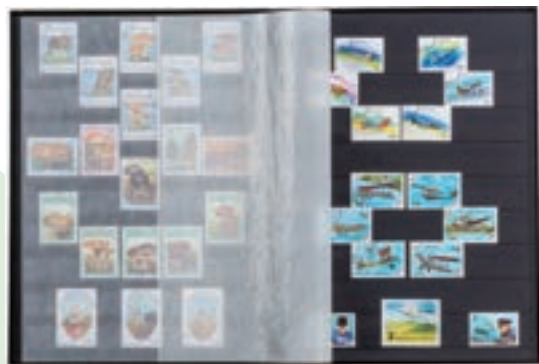
a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca inspirație expozițiile pe care le-ai vizitat virtual sau fizic în cadrul Muzeului Național Filatelic. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Schițează pe suprafața unei foi de hârtie, personajul care ți s-a părut interesant din cadrul expozițiilor vizionate la Muzeul Național Filatelic.

c) Completează oral.

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizate la Muzeul Național Filatelic, deoarece...

d) Realizează un colaj în care să folosești hârtia reciclată, timbre, tempera.
Combină materialele propuse într-o manieră creativă.

Clasor timbre

2. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual, toate expozițiile organizate de către Muzeul Țăranului Român. Poți merge și fizic pentru a vizita!

<http://www.tur.muzeultaranuluiroman.ro/>

Pe o foaie de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca inspirație expoziția, în care sunt prezentate costumele tradiționale românești. Aduă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Schițează pe suprafața unei foi de hârtie, un model decorativ asemănător de pe iile tradiționale românești.

c) Completează oral:

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeul Țăranului Român, deoarece...

d) Creează un telescop din materiale reciclate.

INDICAȚIE:

Materiale necesare: coală albă de hârtie, tempera, pensule, paletă de culori .

Magia sărbătorilor de iarnă

- ➔ **1. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA
FORMA PLANĂ- TANGRAM**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA
FORMA SPAȚIALĂ-MODELAJ**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **3. ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA, LINIA
(ca intersecție de planuri) NUANȚE ȘI TONURI**
Competențe 1.1; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **4. ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA, LINIA
(ca intersecție de planuri) TEXTURA**
Competențe 1.1; 2.2; 2.4; 2.5
- ➔ **5. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **6. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și reprezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: Educație Civică, Limba și literatura română, Matematică, Geografie, Istorie.

⇒ Vei afla...

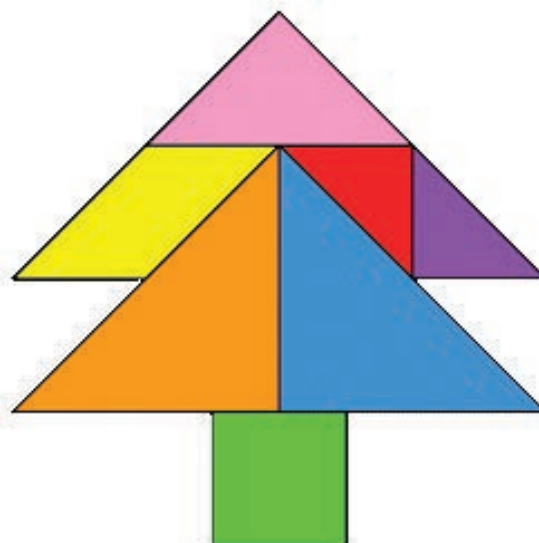
● lucruri interesante despre cum poți crea artă cu ajutorul formelor geometrice.

⇒ Știați că?

Tangram este un joc foarte vechi de puzzle, de origine chineză, cunoscut sub denumiri ca „Pătratul magic” sau „Placheta celor șapte șiretlicuri”. Tangramul stimulează imaginația și logica și este potrivit pentru cei pasionați de matematică. Privește imaginile alăturate!

LECȚIA 1. FORMA PLANĂ TANGRAM

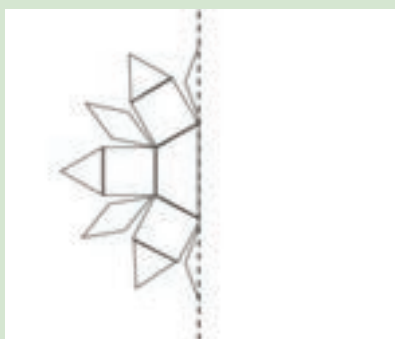
Portofoliu

Pontofoliu

Fulgul de nea!

Pe suprafața unei foi albe desenează un fulg de zăpadă compus doar din forme geometrice.

- Ce se află în partea stângă să fie identic cu ce se află în partea dreaptă, adică să fie simetric.

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce forme geometrice compun personajele de mai sus?
- Ce fel de personaje s-au obținut prin combinarea formelor geometrice? Numește-le!

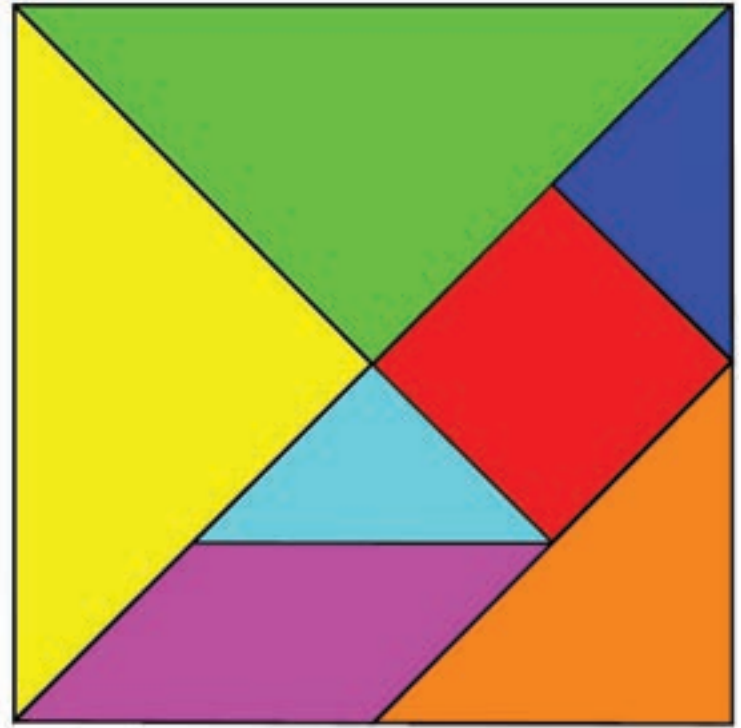
⇒ *Retine...*

Formele bidimensionale au doar două dimensiuni, înălțime și lățime, ele sunt reprezentate în **plan**. Pătratul alăturat este compus din mai multe forme plane.

Tangram este un puzzle de origine chineză, care folosește combinarea formelor geometrice plane, cu scopul de a obține forme variate.

Puzzle-ul este format dintr-un pătrat, împărțit în șapte figuri geometrice din care se decupează cele șapte piese (două triunghiuri mari, unul mediu și două mici, un paralelogram și un pătrat).

Diferența dintre Tangram și un puzzle normal este că, în timp ce la puzzle piesele sunt așezate într-un singur fel, după un anumit model, la Tangram modelele sunt infinite – poți așeza piesele cum vrei, rezultând tot felul de figuri: flori, siluete, obiecte.

**Pătratul magic, Tangram
compus din 7 figuri geometrice plane**

Experimentează!

1. Combină și joacă-te!

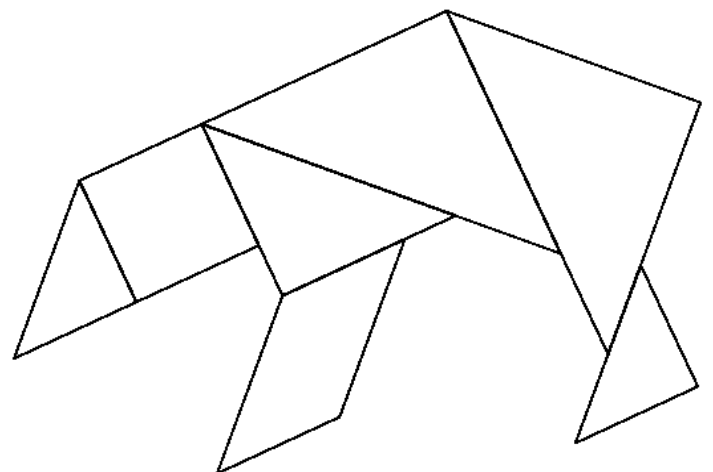
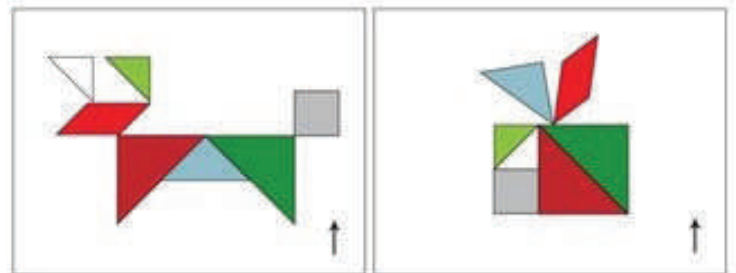
Desenează pe un carton conform șablonului tangram de pe pagina următoare.

Colorează fiecare formă geometrică, apoi decupează-le pe contur și combină-le cât mai variat.

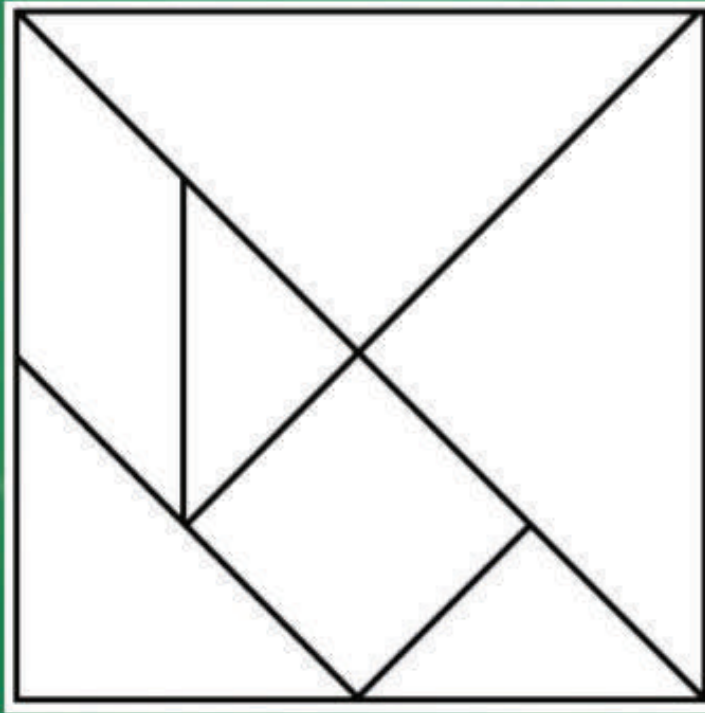
Obține forme cât mai interesante!

Te poți antrena pentru început cu schemele propuse alături.

2. Pictează suprafața unei foi de hârtie cum îți place. Acoperă toată suprafața. După uscare adaugă forme tangram prin lipire și pune un titlu planșei.

Şablon TANGRAM

⇒ *Dicţionar*

Paralelogram = patrulater care are laturile opuse paralele și egale;

Simetric = două părți echilibrate, identice ale unui întreg.

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum poți realiza o formă tridimensională prin modelarea plastilinei sau a lutului.

⇒ Știați că?

Sculptorii se ocupă de realizarea formelor artistice prin modelare în lut sau sculptare în marmură, piatră, lemn. Aceștia folosesc diverse unelte din lemn sau metal, numite eboșoare, foarte utile în modelarea lutului.

Lutul se mai numește și pământ galben, acesta este extras de la mari adâncimi și are o consistență ce permite cu ușurință modelarea formelor.

Privește imaginile alăturate! ⇒

Portofoliu

Portofoliu

Brăduți, iarna!

Realizează forma unui brad, folosind cuburile din plastic. Joacă-te cu formele tridimensionale (spațiale) astfel obținute. Combină-le!

Realizează fotografiile din toate unghiurile de vedere și adaugă la portofoliu imaginile printate.

LECȚIA 2. FORMA SPAȚIALĂ MODELAJ

A

B

Eboșoare, unelte folositoare în arta modelajului

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce fel de forme distingi în figurile A și B?
- Ce materiale s-au folosit în figurile A și B?
- Ce tehnică s-a folosit în obținerea formelor din cadrul figurilor A și B?

⇒ *Reține...*

Formele pot fi reprezentări tridimensionale, care au trei dimensiuni, lungime, lățime și înălțime. **Forma tridimensională** este un volum. În sculptură regăsim forme tridimensionale, oriunde ne-am poziționa putem să vedem o parte din ele.

Formele bidimensionale au doar două dimensiuni, înălțime și lățime, ele sunt reprezentate în plan.

Sculptorul poate realiza forme în relief. Privește alături!

Modelaj în lut, relief

Experimentează!

1. Micul sculptor!

Materiale necesare:

lut sau plastilină, eboșoare sau bețele de la înghețată, bețele pentru frigărui, foarfecă, foaie albă.

- Realizează silueta unui înger pe suprafața unei hârtii, decupează pe contur.
- Transpune schița pe suprafața lutului bine întins.
- Adaugă detaliile cu instrumentele ascuțite.

2. Realizează un ornament pentru decorarea bradului de Crăciun prin tehnica modelării, relief. Vei avea nevoie de lut care se usucă la aer, eboșoare.
Inspiră-te din exemplele alăturate.

Ornamente obținute prin tehnica modelării, relief

PROIECT

➔ Vasul din lut

- Accesează link-ul <http://www.tur.muzeutaranuluiroman.ro/>
- Vizitează virtual Muzeul Țăranului Român. Oprește-te în sala în care îți sunt prezentate vasele din lut din diverse zone. Privește modelele și decorațiunile de pe vase. Spune care ți-a plăcut cel mai mult și de ce.
- Realizează prin modelare un vas din lut sau plastilină.
- Pictează suprafața cum dorești. Poți folosi culori pentru ceramică sau culori acrilice.

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre artiști care au folosit formele, culorile, nuanțele, într-un mod interesant și expresiv în lucrările lor;
- cum se obțin texturi diferite pe o suprafață (plană) cu ajutorul culorilor și a instrumentelor variate.

⇒ Știați că?

Henri Matisse a pictat bucăți de hârtie prin aplicarea culorii cât mai uniform, cu ajutorul pensulelor. După uscare a desenat formele și le-a decupat pe contur. Le-a aplicat prin lipire pe o suprafață. Efectul pe care l-a obținut este de uniform, ordonat.

Culorile sunt aplicate uniform pe toată suprafața.

Privește imaginile alăturate!

Portofoliu

Pontofoliu

Realizează un ornament pentru împodobirea bradului de Crăciun.

Materiale necesare: carton colorat, hârtie colorată, lipici, foarfecă, sfoară, perforator.

1. Desenează conturul ornamentelor folosind forme simple geometrice;
2. Aducă prin lipire cerculețe colorate făcute cu perforatorul și diverse linii pe suprafața ornamentului decupat;
3. Aducă sfoară și pune ornamentul realizat în bradul de Crăciun.

LECȚIA 3.

ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA, LINIA (ca intersecție de planuri), NUANȚE ȘI TONURI.

Henri Matisse, *Noapte de Crăciun*

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Specifică care sunt culorile primare și cele binare folosite de către artist în tablou.

⇒ *Reține...*

Culoarea reprezintă o urmă relativ întinsă în raport cu suportul, aşternută pe suprafaţa acestuia cu ajutorul instrumentelor (pensulelor) sau prin alte mijloace. Ea poate avea forme, mărimi şi culori diferite.

Culorile pot fi aplicate cu ajutorul diverselor instrumente, uniform sau neuniform, fără urme vizibile lăsate pe suport sau având urme vizibile şi tonuri variate.

Culoarea aplicată uniform se poate obţine cu ajutorul pensulei, tamponarea suprafeţei cu ajutorul buretelui etc.

Priveşte imaginile alăturate!

⇒ **Lucrare realizată de elev, culoare aplicată uniform cu ajutorul pensulei**

Experimentează!

Realizează o lucrare intitulată „Fulgii de nea”. Vei avea nevoie de: hârtie, tempera, pensule.

- Desenează fulgul de zăpadă folosind formele geometrice pe care le cunoşti: triunghi, pătrat, cerc etc;
- Adaugă o culoare, alb şi negru pe paletă. Combină culoarea cu alb şi negru, astfel încât să obţii tonuri deschise şi închise.
- Uplete formele geometrice desenate, cu tonurile pe care le-ai combinat pe paletă.
- Aplică culoarea uniform (plat, decorativ) pe desenul realizat cu ajutorul pensulelor.

Lucrare realizată de elev, culoare aplicată uniform cu ajutorul pensulei

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum poți să obții amestecuri ale culorilor prin tehnica fuzionării.
- lucruri interesante despre cum poți să obții texturi variate cu ajutorul diverselor tipuri de culori (tempera, acrilic, ulei).

⇒ Știați că?

Acuarela se bazează pe transparență, care lasă să se întrevadă fondul alb al hârtiei, ceea ce conferă lucrărilor în acuarelă luminozitatea și delicațetea care le caracterizează. Privește exemplele alăturate și compară!

Portofoliu

Pontofoliu

Citește povestea „Bradul” de Hans Christian Andersen.

Pictează peisajul de iarnă unde se afla tânărul brad plantat.

1. Schițează cu ajutorul creionului formele din natură pe suprafața foii.
2. Umezește întreaga suprafață cu o pensulă grosă.
3. Aplică acuarele de diferite culori, unele lângă altele. Ce se întâmplă cu acestea?
4. După uscarea planșei suprapune și alte culori.
5. Cum crezi că ar fi trebuit să se termine povestea din punctul tău de vedere? Povestește!

LECȚIA 4.

ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC: FORMA, LINIA (ca intersecție de planuri), TEXTURA

**Nicolae Tonitza, Mangalia, acuarelă
Nicolae Tonitza, Iarna în București,
ulei pe carton**

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce anotimpuri surprinde artistul în cele două tablouri?
- Cum crezi că a aplicat culorile pe suport?
- Care este deosebirea și asemănarea între cele două tablouri?
- Povestește cum arată strada pe care locuiești în anotimpurile iarna și vara.

⇒ *Retine...*

Alături de linie, punct, formă, culoarea reprezintă un element de limbaj dominant în artele plastice (spre exemplu, în pictură). Pe suport (foaie de hârtie, carton, pânză etc), culoarea poate fi așternută în diferite moduri, folosind instrumente cât mai variate; prin **fuzionare**, stropire, presare cu pensula se obțin astfel diverse texturi. Culorile pe bază de apă (acuarela, tempera) oferă posibilitatea de a aplica culorile în straturi, se obține astfel un efect de transparență. Culorile pe bază de ulei pot fi aplicate pe suport în strat gros, cu pensula sau cuțitul de paletă și se obține astfel o suprafață vibrată, texturată.

Două culori în care ai aplicat multă apă, atunci când se întâlnesc **fuzionează**, și împrumută una din culoarea celeilalte. Privește imaginile alăturate!

Experimentează!

1. Realizează o lucrare intitulată „Iarna”. Vei avea nevoie de hârtie groasă, acuarele, pensule.

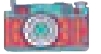
- Umezește bine foaia de hârtie.
- Aplică culoarea pe suprafața acesteia. Ce se întâmplă cu ele?

2. Pe suprafața unei foi de hârtie pe care ai umezit-o, obține diverse combinații de culori folosind tehnica fuzionării. Pune unele lângă altele următoarele culori.

- Roșu lângă galben. Ce culoare s-a format?
- Albastru lângă galben. Ce culoare s-a format?
- Roșu lângă albastru. Ce culoare s-a format?

⇒ *Dicționar*

A fuziona = a se uni, a se amesteca.

Amestecuri ale culorilor obținute prin fuzionare

Peisaj executat în acuarela, tehnica fuzionării

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs, am experimentat tehnici variate specifice artelor frumoase, am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am obținut forme tridimensionale, dar și plane prin diverse modalități: am combinat formele tangram, am realizat diverse exerciții cromatice de aplicare a culorilor uniform, dar și pictural, am modelat și decupat.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului al IV-lea, „Magia sărbătorilor de iarnă”. Prezintă portofoliul colegilor clasei.

TEST

⇒ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Care a fost tehnica cea mai apreciată de tine, pe care ai experimentat-o în acest capitol? Argumentează.
2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:
 - a) Forma tridimensională este un relief.
 - b) Două culori fuzionează între ele dacă sunt aplicate pe suport umed și s-a aplicat multă apă în amestecul lor.
 - c) Culoarea aplicată uniform nu prezintă urme vizibile de pensulă, este unitară ca ton și nuanță.

Răspuns: a) F

3 răspunsuri corecte FB; 2 răspunsuri corecte B; 1 răspuns corect S; 0 răspunsuri corecte I.

3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.

4 teme FB; 3 teme B; 1-2 teme S; 0 teme I.

AUTOEVALUARE

⇒ *Scrie pe o coală de hârtie A4 răspunsurile.*

1. În timpul orelor de Arte vizuale și abilități practice de până acum:

- mi s-a părut dificil...
- mi s-a părut ușor...
- mi s-a părut plictisitor...
- mi s-a părut interesant...
- cea mai importantă noțiune pe care am reținut-o parcurgând Capitolul al IV-lea, „Magia sărbătorilor de iarnă”, este:...

2. Găsește cuvintele și verifică răspunsurile în colaborare cu colegul de bancă.

DECORATIV

PLAN

VOLUM

FUZIONARE

RELIEF

MODELAJ

SCULPTURĂ

INDICAȚIE

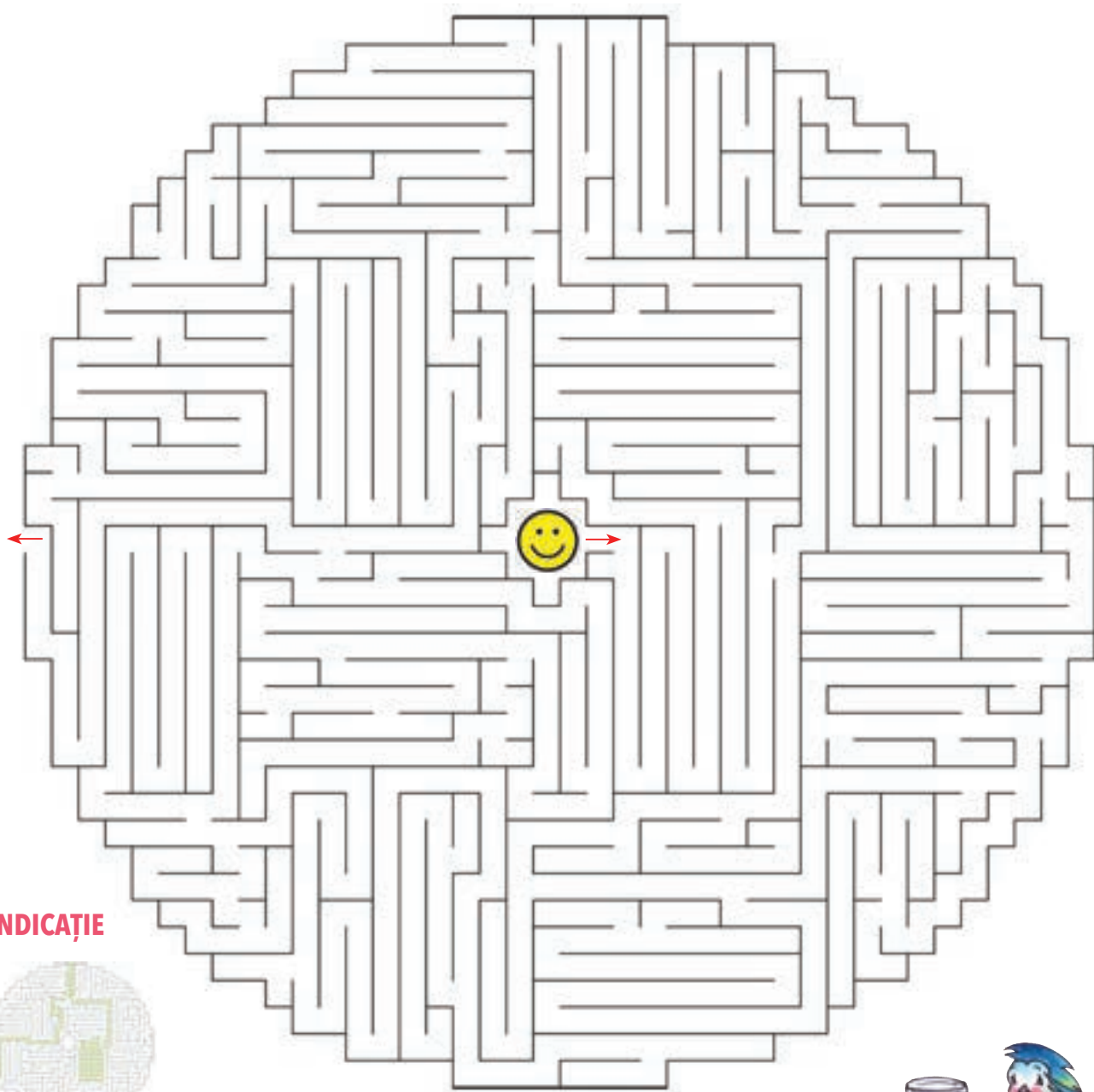
DECORATIV
PLAN
VOLUM

FUZIONARE
RELIEF

MODELAJ
SCULPTURĂ

3. Joacă-te și descoperă! Ajută bulinuța să găsească drumul spre casă! Aceasta s-a rătăcit într-o mare grădină.

- Ce fel de linii compune traseul bulinuței? Numește-le!
- Ce formă geometrică are grădina labirint a bulinuței?

INDICAȚIE

E xpoziție

1. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual galeria de artă românească modernă, organizată de către Muzeul Național de Artă al României – BUCUREȘTI. Poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

<http://www.imagofactory.ro/muzee/mnar/GARM/garm.html>

Pe o foaie de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca inspirație o lucrare a artistului Nicolae Tonitza, din galeria de artă românească modernă. Numele compunerii să fie identic cu titlul picturii.

b) Completează oral:

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeul Național de Artă al României – BUCUREȘTI, deoarece...

c) Modelează în lut sau plastilină un personaj preferat dintr-o poveste citită . Materiale necesare: lut sau plastilină, eboșoare sau bețe de lemn etc.

INDICAȚIE: Materiale necesare: lut sau plastilină, eboșoare sau bețe de lemn.

Constantin Brâncuși,
Cap de copil

Constantin Brâncuși, atelier

2. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual Muzeul Federic Storck și Cecilia Cuțescu-Storck. Poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

<http://www.imagofactory.ro/muzee/storck/storck2018.html>

Pe o foaie de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca inspirație expozițiile pe care le-ai vizitat virtual sau fizic în cadrul Muzeului Frederic și Cecilia Cuțescu-Storck. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Schițează pe suprafața unei foi de hârtie, modele decorative asemănătoare celor văzute pe suprafața pereților muzeului Frederic și Cecilia Cuțescu-Storck.

INDICAȚIE: Folosește creionul pentru a schița formele pe suprafața foi de hârtie, cu tempera umple spațiile desenate folosind amestecurile de culoare.

c) Completează oral:

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeul Frederic și Cecilia Cuțescu-Storck, deoarece...

**Muzeul Frederic
și Cecilia Cuțescu-Storck,
București**

Micii artiști – spectacolul

- ➔ **1. TEHNICI DE LUCRU COMBinate – SCHIȚAREA UNUI SCENARIU**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **2. TEHNICI DE LUCRU COMBinate – MĂȘTI ȘI COSTUME**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3; 2.1; 2.3
- ➔ **3. TEHNICI DE LUCRU COMBinate – SPECTACOLUL DE LUMINI ȘI UMBRE**
Competențe: 1.1; 2.2; 2.4, 2.5;
- ➔ **3. FOTOGRAFIA**
Competențe: 1.1; 1.2; 1.3, 2.1; 2.3
- ➔ **4. RECAPITULARE ȘI EVALUARE**
- ➔ **5. EXPOZIȚIE**

Portofoliul cu tema „ARTE” realizat de-a lungul anului școlar este oglinda muncii depuse și prezintă sinteza temelor studiate și aplicate, a competențelor și aptitudinilor dobândite.

Pictograma te informează asupra activităților și te ajută să faci legătura cu ceea ce înveți și la alte discipline: Educație Civică, Limba și literatura română, Matematică, Geografie, Istorie.

⇒ *Vei afla...*

- lucruri interesante despre artele spectacolului;
- care este diferența dintre scenariu și scenografie.

⇒ *Știați că?*

Unii artiști plastici au surprins în imagini atmosfera sălilor de spectacol. Privește imaginile alăturate! Cum trebuie să ne comportăm în sălile de spectacol? Dar ținuta noastră, cum trebuie să arate?

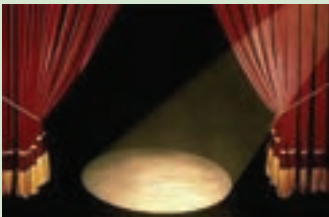
Portofoliu

Pontofoliu

Decorează sala de spectacol!

Schițează pe suprafața unei foi de hârtie, decorul amplasat pe o scenă. Desenează cu ajutorul unui creion scena. Privește imaginea alăturată!

1. Adaugă spre centru decorurile (mobilier, pereți despărțitori, case).
2. Conturează silueta unui personaj.
3. Imaginează-ți începutul piesei, scrie câteva idei pe spatele foii de lucru.

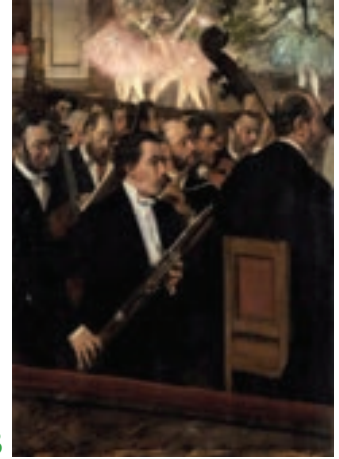

LECȚIA 1.

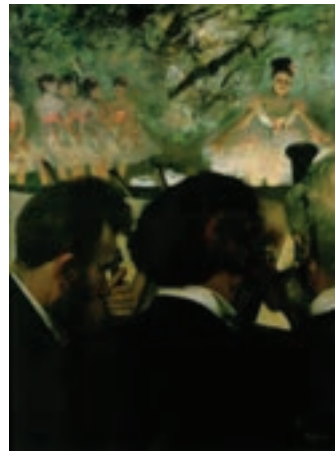
TEHNICI DE LUCRU COMBINATE SCHIȚAREA UNUI SCENARIU

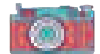
A

B

C

- A. Honoré Daumier, *Un public la teatru*
 B. Edgar Degas, *Orchestra de la operă*
 C. Edgar Degas, *Muzicieni în orchestră*

⇒ *Descoperă și analizează...*

Privește și răspunde

- Care sunt asemănările și deosebirile dintre cele trei imagini?
- Ce sentimente exprimă chipurile spectatorilor din figura A?
- Enumeră elementele de limbaj plastic folosite în cadrul celor trei imagini.
- Cum sunt reprezentate personajele din primul plan față de personajele din depărtare, în figura C?

⇒ *Retine...*

Teatrul transmite sentimente, emoții prin intermediul interpretării actorilor, însă un rol important îl are și decorul scenic. Scenografia este realizată de către artiști plastici; aceștia concep decorurile, creează mobilierul, confecționează costumele. **Scenograful** întotdeauna ține cont de ceea ce scrie în **scenariu**; toate replicile actorilor și indicațiile pentru aceștia se află scrise în scenariu. După citirea scenariului, scenograful își imaginează toate decorurile și începe să le schițeze pe suprafața hârtiei, apoi să le realizeze tridimensional.

Spectacolele sunt promovate prin intermediul afișelor.

Privește exemplul alăturat!

Henri de Toulouse-Lautrec,
Le divan japonais

Experimentează!

Realizează macheta unui teatru de păpuși. Materiale necesare: o cutie, foarfecă, tuburi de carton, hârtie colorată, carioca, creion, foarfecă, lipici.

- Decupează capacul cutiei de carton, astfel încât să crezi impresia de scenă.
- Pe suprafața interioară desenează decorul cu ajutorul markerelor, poți adăuga și imagini prin decupare și lipire. →
- Confecționează marionete interesante, folosind tuburile de carton. Privește exemplele alăturate!
- Scrie un scurt scenariu și prezintă colegilor piesa.

Fii creativ!

PROIECT

➔ Afişul de teatru

Materiale necesare: foaie albă A4, printuri ziare/reviste, markere, tempera/culori acrilice/guașe, foarfecă, lipici.

- ➔ Citește scenariul „Domnul Goe” de Ion Luca Caragiale.
- ➔ Promovează piesa de teatru prin intermediul unui afiș.
- ➔ Afișul trebuie să conțină: titlul mare, unde va avea loc spectacolul, în ce zi și la ce oră. Poți desena literele într-o formă creativă.
- ➔ Adaugă o imagine sau mai multe imagini, care au legătură cu personajul principal al piesei.
- ➔ Ajută-te de imaginile printate, decupează și colează, poți adăuga și culoare peste imaginile lipite.
- ➔ Privește exemplele alăturate!
- ➔ Fii creativ și îmbină cât mai variat materialele propuse!

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre rolul costumului și al măștii în spectacolul teatral;
- cum să confecționezi o mască și un costum prin combinarea diverselor materiale.

⇒ Știați că?

În Japonia, Grecia, dar și la noi în țară, actorii de teatru transmit emoții sentimente, interpretează roluri și cu ajutorul măștilor. Foarte variate, acestea sunt folosite și în cadrul carnavalurilor (de exemplu la carnavalurile de la Veneția).

Privește imaginile alăturate!

Portofoliu

Pontofoliu

Masca ta!

Decupează jumătate din suprafața unei farfurii de unică folosință.

1. Decupează cu ajutorul unei foarfece zona ochilor;
2. Adaugă culoare (culori acrilice) pe anumite suprafețe;
3. Cu ajutorul lipiciului și a decupajelor colorate adaugă alte detalii;
4. Alături de colegii tăi realizează o piesă de teatru în care să folosești masca creată. Ce rol vei interpreta?

LECȚIA 2.

TEHNICI DE LUCRU COMBinate MĂȘTI ȘI COSTUME

A

B

C

A. Mască tradițională românească

B. Mască venețiană

C. Mască japoneză

⇒ Descoperă și analizează...

Privește și răspunde

- Ce fel de materiale s-au folosit în realizarea măștii din figura A?
- Care sunt asemănările și deosebirile dintre cele trei imagini?

⇒ *Reține...*

Teatrul transmite sentimente, emoții prin intermediul interpretării actorilor. În Japonia, Grecia Antică, chipul actorilor este complet acoperit de măști. Aceștia însuflețesc masca. Și în țara noastră masca devine cu anumite ocazii personajul principal.

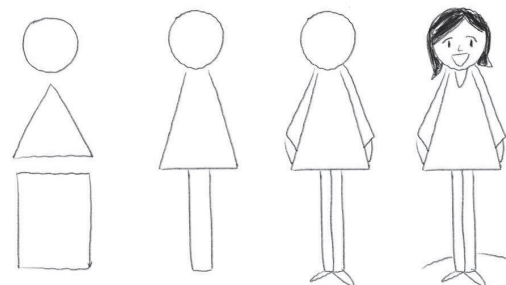
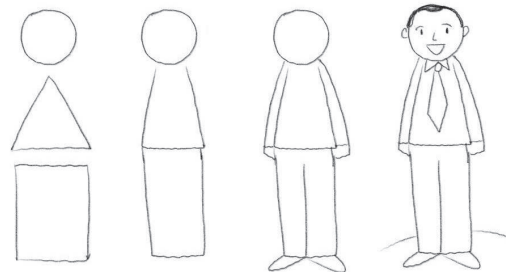
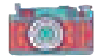
Măștile tradiționale românești reprezintă animale reale sau fantastice, personaje din lumea cotidiană sau imaginară. Masca se utilizează în cadrul unor obiceiuri, ritualuri sau dansuri rituale, în funcție de momentul anului și de calendarul popular. Măștile care atrăgeau bunăstarea, cum ar fi masca de paparudă, cele care invocau ploaia, sunt extrem de frumoase. Printre cele mai cunoscute măști populare se numără cele specifice tradițiilor de iarnă: capra, ursul, cerbul. **Măștile și costumele** sunt folosite și în cazul diverselor carnavale, de exemplu în Veneția se organizează un mare carnaval, la care participă toată lumea.

Masca tradițională românească

Experimentează!

Desenează silueta unui personaj.
Construiește-l cu ajutorul formelor geometrice învățate.
Privește exemplul alăturat!
Aduăgă detalii și creează costumele acestuia.
Folosește acuarela și carioca pentru a adăuga detalii.
Fii creativ!

PROIECT

⇒ *Lingura de lemn transformată în păpușă*

Materiale necesare: lingură de lemn, materiale textile, nasturi, hârtie creponată/colorată/texturată, fire de lână, carioca, bandă adezivă, lipici, capsator, foarfecă.

- ⇒ Forma ovală a lingurii va deveni fața personajului, coada acesteia va fi corpul.
- ⇒ Trasează cu ajutorul unui creion ochii, nasul și gura personajului. Conturează-le cu ajutorul cariocilor.
- ⇒ Aplică părul cu ajutorul lipiciului. Părul îl poți realiza din firele de lână, material textil sau hârtie creponată.
- ⇒ Crează costumele! Decupează forme potrivite din materialele textile, hârtie colorată. Pentru asamblare poți folosi capsatorul sau banda dublu adezivă, lipiciul.
- ⇒ Fii creativ și îmbină cât mai variat materialele propuse!

⇒ Vei afla...

● lucruri interesante despre cum este creat spectacolul teatral cu ajutorul formei, culorii și al luminii.

⇒ Știați că?

În teatru actorii sunt puși în evidență cu ajutorul luminii, formei și al culorii.

Artiștii plastici care se ocupă de realizarea decorurilor, a costumelor din cadrul spectacolelor teatrale se numesc scenografi. Aceștia se ocupă și de confecționarea marionetelor, foarte utile în teatrul de păpuși, dar și a șabloanelor folosite în teatrul de umbre și lumini. Privește imaginile alăturate!

Portofoliu

Pontofoliu

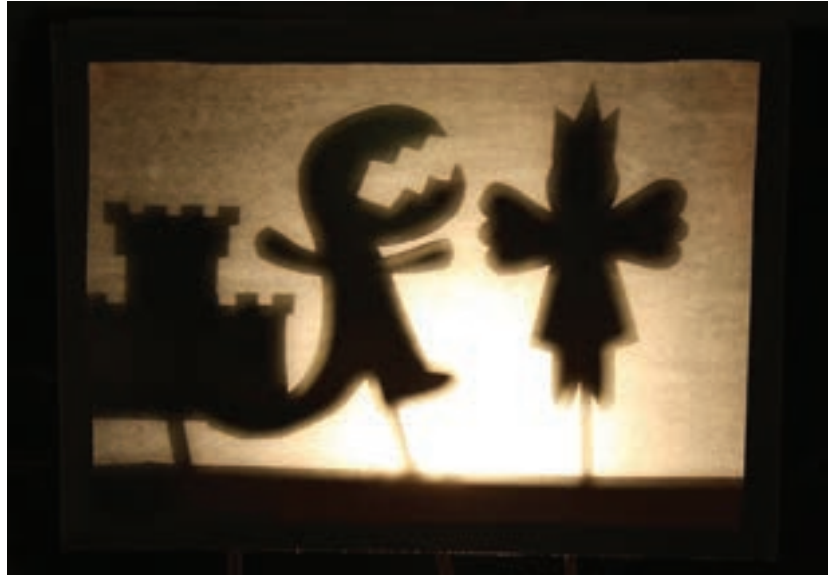
Vizionează!

Vizionează împreună cu clasa ta o piesă de teatru.

1. Schițează pe suprafața unei foi de hârtie scena și personajele principale.
2. Povestește pe scurt întâmplările interesante care s-au petrecut pe scenă.
3. Modifică finalul piesei și povestește clasei.

LECȚIA 3.

TEHNICI DE LUCRU COMBINATE SPECTACOLUL DE UMBRE ȘI LUMINI

Teatrul de umbre și lumini
Teatrul de păpuși

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Ce fel de forme sunt prezente în prima imagine, dar în cea de-a doua?
- Ce materiale au folosit scenograful în realizarea personajelor?
- Care sunt elementele de limbaj plastic folosite?

⇒ *Reține...*

Teatrul transmite sentimente, emoții prin intermediul interpretării actorilor.

Aceștia sunt puși în valoare prin culoare, formă și lumină.

Experimentează!

1. Realizează o marionetă! Materiale necesare: farfurie de unică folosință, hârtie colorată, creioane colorate/cerate, lipici, foarfecă, un bețișor de la înghețată. Privește exemplul alăturat! →

2. Colaborare în echipă!

- Formează echipă cu alți 3 colegi de clasă. Realizați împreună un spectacol teatral de lumini și umbre.
- Subiectul va avea legătură cu una dintre lecturile studiate la Limba și literatura română.
- Vei avea nevoie de următoarele materiale: o cutie de carton, lipici, foarfecă, bețe din lemn, o lanternă, o hârtie ușor transparentă.
- Decupează interiorul cutiei, lipește în spațiul decupat folia transparentă.
- Folosește marionetele create la exercițiul anterior, poți crea și altele.
- Poți crea un scenariu și dialoguri între personaje.
- În spatele scenei amplasează lumina și actorii.

Marioneta, actorul principal!

Materiale necesare: șosete, materiale textile de diverse culori, nasturi, foarfecă, bandă dublă adezivă.

- Realizează o marionetă cu ajutorul materialelor menționate mai sus. După confecționarea acesteia, introdu mâna în interiorul șosetei și dă viață marionetei.
- Decupează din materialele alese de tine diverse forme. Pot deveni: urechi, nas, pene etc. Lipește-le cu ajutorul benzii dublu adezive.
- Adaugă nasturi în loc de ochi.

⇒ *Dicționar*

Scenariu = text scurt al unei piese de teatru, al unui spectacol sau al unui film.

LECȚIA 4. FOTOGRAFIA

⇒ Vei afla...

- lucruri interesante despre cum au luat naștere primele fotografii;
- cum poți surprinde ceea ce vezi prin obiectivul unui aparat foto.

⇒ Știați că?

În trecut au existat câțiva oameni care au avut ca preocupare transpunerea unei imagini pe un suport? Unul dintre aceștia a fost Louise- Jacques Mandré Daguerre, iar în anul 1837 reușește să facă o primă fotografie cu aparatul său numit dagherotip. Acesta a avut un aport și în domeniul artelor plastice, artist fiind se ocupa cu realizarea decorurilor și a costumelor diverselor piese de teatru.

Privește imaginile alăturate!

**Louise- Jacques Mandré Daguerre,
Scoici și fosile, 1839, fotografie
obținută cu ajutorul aparatului dagherotip**

⇒ Descoperă și analizează... Privește și răspunde

- Privește timbrele de colecție care surprind primele aparatele vechi de fotografiat. Cum arată ele? Ce materiale s-au folosit în realizarea carcasi aparatelor? Cum arată cele actuale, comparativ cu acestea?

Portofoliu

Pontofoliu

Informează-te!

Oare cum arătau decorurile și costumele realizate de Daguerre?

Din ce materiale le realiza?

1. Documentează-te, caută informațiile în enciclopedii sau pe internet.
2. Scrie informațiile pe o coală de hârtie. Prezintă clasei tale informațiile găsite! Poți adăuga și imagini.

⇒ *Reține...*

Pentru a realiza **fotografii** interesante trebuie să ții cont de câteva aspecte. În primul rând vei avea nevoie de un dispozitiv, fie aparatul clasic de fotografiat, fie cel digital. În epoca noastră avem foarte multe aparate care ne ajută să facem fotografii.

Există și programe pe computer cu ajutorul cărora poți modifica pozele. De exemplu, pot fi decupate și adăugate detalii inexistente în poza originală. Așa cum în arta colajului poți adăuga prin decupare și lipire imagini pe o suprafață, cu ajutorul tehnologiei, poți obține, de asemenea, colaje interesante.

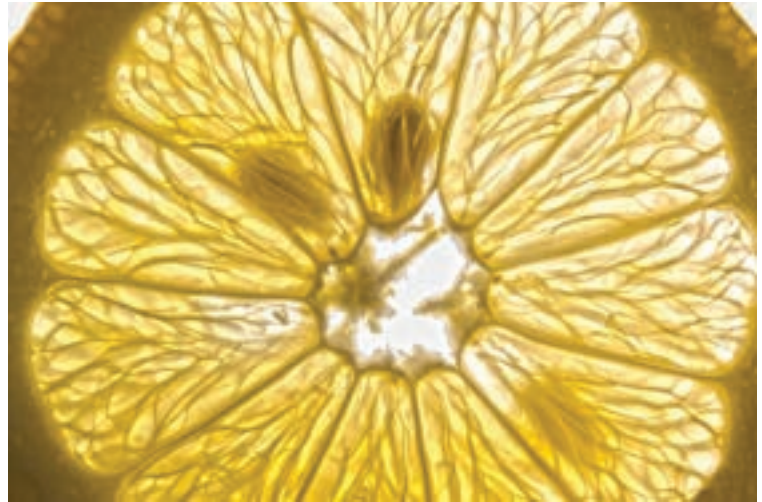
Dacă apropii foarte mult aparatul foto de personajul pe care vrei să îl surprinzi, vei obține detalii foarte interesante, aproape invizibile cu ochiul liber!

Dacă îndapărtezi aparatul de fotografiat, vei obține o vedere panoramică, în care poți surprinde mai multe obiecte/elemente într-o imagine.

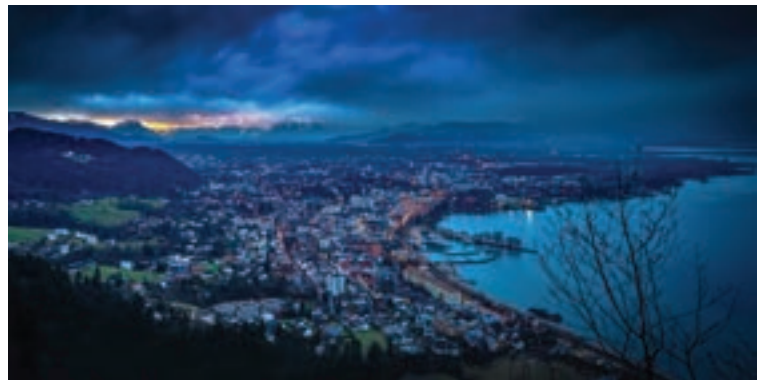
Experimentează!

Realizează fotografii care surprind obiecte/personaje foarte aproape, mărit (macro), dar și surprinse în depărtare.

- Printează imaginile.
 - Realizează un colaj în care să folosești fotografiile realizate.
- Decupează, lipește, adaugă culoare unde consideri tu că ar trebui.

Fotografie macro - aparatul foto este foarte aproape de subiect.

Fotografie panoramică aparatul foto este foarte departe de subiect.

Fotografie portret, accentul este pus pe trăsăturile feței.

Recapitulare și evaluare

În capitolul pe care l-am parcurs, am experimentat tehnici variate specifice artelor frumoase, am făcut conexiuni din foarte multe domenii. Am obținut forme tridimensionale, dar și plane prin diverse modalități: am realizat fotografii, le-am decupat modificându-le forma de început, am creat spectacol teatral cu ajutorul umbrelor și al luminilor, am construit marionete din diverse materiale, am creat decoruri și costume.

Ai obținut forme expresive combinând tehnicile între ele: colajul cu ajutorul materialelor textile, dar și al hârtiei/împletirea hârtiei.

Discută cu colegii despre: Ce ai învățat? Ce ai făcut? Cum te-ai simțit pe parcursul capitolului al V-lea, „Micii artiști – spectacolul”. Prezintă portofoliul colegilor tăi.

TEST

➔ *Rezolvă sarcinile de mai jos, apoi evaluează-te cu ajutorul punctajului dat. Scrie răspunsurile pe o coală de hârtie A4.*

1. Care a fost tehnica cea mai apreciată de tine experimentată în acest capitol? Argumentează pe suprafața unei foi de hârtie.

2. Apreciază cu (A) adevărat sau (F) fals următoarele afirmații:

a) Daghrotipul a fost un aparat de fotografiat folosit în trecut.

b) Dacă apropii foarte mult aparatul foto de personajul pe care vrei să îl surprinzi, vei observa detalii interesante, aproape invizibile cu ochiul liber.

c) Spectacolul teatral transmite emoții doar prin jocul actorilor. Răspuns: a) A

3 răspunsuri corecte FB; 2 răspunsuri corecte B; 1 răspuns corect S; 0 răspunsuri corecte I.

3. Verifică portofoliul pe care l-ai realizat pe parcursul capitolului și acordă-ți punctajul.

4 teme FB; 3 teme B; 1-2 teme S; 0 teme I.

4. Pe o foaie A4, lipește în mijloc o fotografie realizată de tine, care îți place foarte mult. Desenează câte o steluță asemănătoare celor de mai jos și răspunde întrebărilor.

Ce culori
remarci
în fotografie?

Ce subiect
ai abordat?

Care sunt formele
ce ies
în evidență?

Din ce motiv
ți-a plăcut
această
fotografie?

Scrie
un scurt text
de maximum
5 propoziții, care
să aibă legătură
cu fotografia ta.

Prezintă colegilor
răspunsurile
date pe steluțe.

6 răspunsuri date FB; 4-5 răspunsuri date B; 2-3 răspunsuri date S; 0 răspunsuri date I

Expoziție

1. Accesează link-ul de mai jos și vizitează virtual toate expozițiile organizate de către Muzeul Căilor Ferate Române - BUCUREȘTI. Poți merge și fizic pentru a vizita muzeul!

INDICAȚIE: Vizitează sala în care este amplasată diorama.

<http://www.zona3d.ro>

Pe o coală de hârtie scrie:

a) O compunere de maximum 10 rânduri, care să aibă ca inspirație diorama, pe care ai văzut-o virtual sau fizic în cadrul Muzeului Căilor Ferate Române - BUCUREȘTI. Adaugă un titlu reprezentativ compunerii.

b) Completează oral:

Aș dori să revăd... din cadrul expoziției... organizat la Muzeului Căilor Ferate Române - BUCUREȘTI, deoarece...

c) Schițează un decor scenic (scenografia) având ca sursă de inspirație diorama văzută la Muzeul Căilor Ferate Române - BUCUREȘTI. Folosește creioane colorate, carioca, markere.

Dioramă

Recapitulare finală

Iată-ne ajunși la final! Am experimentat o mulțime de lucruri, am văzut lucrări artistice ale unor personalități marcante, am făcut asocieri cu lumea ce ne înconjoară, am exersat căutând moduri variate de exprimare prin intermediul artei și al științei.

⇒ *Am aflat foarte multe lucruri interesante!*

Acum, te invit să **descoperi și să analizezi...** Portofoliu **Portofoliul** întocmit pe parcursul acestui an, să revezi, împreună cu colegii, capitolele studiate, să vă împărtșiți în echipe (prin tragere la sorți, număr egal), iar pe coli de hârtie colorată (format A5) să răspundeți cât mai multor cerințe. La sfârșit, vom asambla un puzzle uriaș, având la bază cunoștințele voastre. *Apreciați-vă răspunsurile, conform autoevaluării de la pagina următoare.*

Ce materiale și instrumente ai folosit pe parcursul acestui an la Arte vizuale și abilități plastice?

Describe trei activități la care ai participat cu plăcere pe parcursul acestui an.

Povestește despre artiștii interesați, întâlnește în cadrul capitolelor studiate.

Din materiale reciclate pot construi...

Cel care a inventat fotografia a fost...

Scenariul de teatru reprezintă...

Culorile primare sunt...

Nuanțarea unei culori o pot obține prin amestecul...

Prin termenul *plan* înțeleg...

Realizează o formă obținută prin tehnica kirigami.

Scenografia reprezintă...

Realizează un model decorativ compus din trei forme geometrice.

Johannes Itten a realizat schema numită...

Formele tridimensionale au... dimensiuni.

Definește forma spațială.

Compune o formă interesantă cu ajutorul formelor Tangram.

Aplică pe o suprafață o pată de culoare uniformă (plată).

Explică în ce constă tehnica colajului.

AUTOEVALUARE DE GRUP

Explică în ce constă tehnica fuzionării.

Termenul *machetă* definește...

Clasa/Data/Numele membrilor de grup/Punctaj obținut

Realizează un decupaj după contur.

Definește forma plastică și pe cea naturală.

.....

.....

.....

Enumeră toate tipurile de linii pe care le cunoști.

Înainte de a vă evalua, luați în considerare următoarele:

INDICAȚII: Pentru fiecare cerință realizată corect, acordă 1p. Grupul cu cel mai mare punctaj obținut va veni cu o idee de asamblare ingenioasă a puzzle-ului realizat de întreaga clasă.

- Am terminat sarcina la timp? Am fost eficient?
- Am cooperat și ne-am încurajat reciproc?
- Fiecare și-a exprimat ideile, a ascultat și a apreciat la rândul său ideile celorlalți?
- Cel mai bine ne-am descurcat la...
- Ne-am descurcat mai puțin bine la...
- Putem să îmbunătățim...

Portofoliu

În acest an școlar, cu ajutorul rubricii „Portofoliu” ați realizat o mapă ce cuprinde o fișă/activități compuse pentru fiecare lecție.

Organizați, la nivelul clasei, un concurs de prezentare a mapelor voastre de portofoliu.

⇒ Criterii de evaluare și autoevaluare

1. Organizarea fișelor de portofoliu în ordinea dată;
2. Respectarea cerințelor pentru realizarea fișelor;
3. Creativitatea în alcătuirea fișelor;
4. Folosirea adecvată a instrumentelor de lucru;
5. Folosirea tehnicilor variate și în mod corespunzător;
6. Portofoliul documentar conține informații utile în legătură cu lucrările artiștilor prezentați pe parcursul capitolelor.

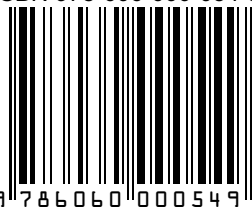
Confeționați diplome din carton colorat, pentru câștigătorii concursului!

Organizați o expoziție cu cele mai apreciate lucrări prezentate!

Țineți cont de toate aspectele discutate în cadrul lecțiilor intitulate Expoziție!

ISBN 978-606-000-054-9

9 786060 000549